

Mænd på barsel diskrimineres

Læs side 30-35

EU søger forskere

6

Cand.timemanager

10

Fodboldlønninger og
tung administration
dræner universiteterne

18

Ph.d.
i arbejdsglæde

24

STYRK DINE IT-KOMPETENCER

VI TILBYDER MERE END
100 ENKELTFAG

Inden for: it og business, digital
kommunikation, medieteknologi og
spil, it-ledelse og softwareudvikling

Se alle kurserne på
itu.dk/enkeltfag

ÅBENT HUS
TORSDAG D. 28/10
KL 16-19

BLIV MASTER I IT
Deltidsstudier til erhvervsaktive

itu.dk/master

Forskning og undervisning er blevet sorteper

To britiske professorer, hvoraf den ene også er revisor og tidligere skatteinspektør, har for DM sammenlignet universiteternes budgettal før og efter fusionerne, dvs. 2005 sammenlignes med 2009. DM har ønsket et overblik over pengestrømmene for at få lidt substans ind i den tal-krig om universiteternes økonomi, som har raset i flere år. Regeringens gentagne melding har været, at der aldrig har været så mange penge, men fra vores medlemmer på universiteterne ved vi, at der skæres i undervisningen, at forskerne skal skaffe eksterne midler til egen løn, og at flere fag er truet med ødelæggende reduktioner. Hvordan forklare det paradoks?

Den umiddelbare analyse af hovedbudgettallene viser, at ledelses- og administrationsomkostninger er steget relativt mere end forskningen og meget mere end undervisningen. En umiddelbar konklusion er derfor, at med færre administrationsomkostninger kunne universiteterne finansiere flere faste forsker- og underviserstillinger.

Fra forskelligt hold er der sået tvivl om, hvorvidt tallene nu også holder. Den reaktion kommer stort set hver gang, der offentliggøres tal, som kommer på tværs af stærke interessegrupper. Det er der ikke noget overraskende i. Men uanset om der kan fremlægges andre tal eller andre opdelinger af de administrative omkostninger, er der for mig ingen tvivl om, at administrations- og ledelsesomkostningerne er steget betragteligt de senere år og relativt mere end de øvrige udgifter. Alt andet ville have været en overraskelse.

Siden universitetsloven af 2003 ændrede på styrelsesforholdene, er universiteterne blevet dynget til med kontrolsystemer og registrering af alt mellem himmel og jord – med lovgivning og ministerielle krav om ændrede formler for finansiering, nye udviklingskontrakter, samarbejde med erhvervslivet, publicerings- og patentregler, kommercialiserings- og formidlingskrav, nye uddannelsesbekendtgørelser og et

stort og oppustet akkrediteringssystem. Det har naturligvis krævet ekstra administrativ bistand, ligesom forskerne også konkret har brug for bistand til ansøgningsrunder og internationaliseringsinitiativer.

Det sidste årti har således krævet ansættelse af en lang række medarbejdere i administrative funktioner – medarbejdere, der yder en stor indsats for at få universitetet til at fungere under et enormt omstillingspres. Det er der formentlig ingen, der vil betvivle – og slet ikke DM.

Det, der er problemet, er, at antallet af forskere og undervisere ikke er fulgt med. Jo, der er kommet mange flere ph.d'er – men ikke et tilstrækkeligt antal videreuddannelsesstillinger som adjunkt. Og alt for få faste lektorater til at vejlede dem. Rigtig mange forskere er ansat på eksterne bevil-linger og i tidsbegrænsede stillinger.

Derfor skal blotlæggelsen af universiteternes budgetter ikke bruges til at gå efter administrative medarbejdere, men til at gøre opmærksom på behovet for højere taxametre og større basisbevillinger, så der kan rekrutteres og fastholdes tilstrækkelig mange fastansatte universitetslærere til at give de studerende en høj uddannelseskvalitet uden at drive rovdrift på lærerne.

Og så skal tallene bruges til at lægge pres på ministeriet for at leve op til den højtillidskultur over for universiteterne, som et internationalt evalueringspanel anbefalede i sin rapport fra december sidste år. Politikerne skal holde op med at stille nye detaljerede krav til universiteterne, og de skal fjerne mange af dem, der allerede er. Og når det sker, må vi forvente, at universitetsledelserne vil få lettere ved at sende større pengestrømme hen til kerneydelserne: undervisning og forskning.

“Derfor skal blotlæggelsen af universiteternes budgetter ikke bruges til at gå efter administrative medarbejdere, men til at gøre opmærksom på behovet for højere taxametre og større basisbevillinger”.

Ingrid Stage

Hovedbestyrelsen for Dansk Magisterforening

Ingrid Stage (formand)

Peter Grods Hansen (næstformand), DM Offentlig

Eva Jensen, DM Offentlig

Camilla Gregersen, DM Privat

Frederik Dehlholm, DM Privat

Hans Beksgaard, DM Forskning & Videregående Uddannelse

Anders Hamming, DM Forskning & Videregående Uddannelse

Claus Valling Pedersen, DM Forskning & Videregående Uddannelse

Henrik Prebensen, DM Forskning & Videregående Uddannelse

Leif Søndergaard, DM Forskning & Videregående Uddannelse

Erik Alstrup, DM Forskning & Formidling

Niels K. Petersen, DM Forskning & Formidling

Ole Kentmark, DM Honorar- og timelønnede, deltidsansatte og arbejdssøgende

Kasper Ditlevsen, DM Studerende

Line Ditlev Larsen, DM Studerende

Charlotte Palludan, Fagforeningslisten

Erik Nejrup, DM Pensionist

Læs også
“Fodboldlønninger og administration dræner universiteterne”
på siderne 18-21.

Diskrimination så det vil noget

For en gangs skyld har overskriften ikke noget med kvinder at gøre. I hvert fald ikke direkte. Nej, det handler om de mange mænd, som har nogle latterlige til ikke eksisterende vilkår, når de bliver fædre.

Magisterbladet har undersøgt barselsforholdene for DM-medlemmer på det private arbejdsmarked. 1.838 har svaret, heraf 650 mænd. Billedet, der tegner sig, er ikke opløftende. Hver fjerde far har kun holdt to ugers barselsorlov. Og mange af dem uden løn. (Derfor har vi tilladt os at kalde mange arbejdsgivere for fedtede). Knap halvdelen har holdt mellem 3 og 12 ugers barsel – de fleste af dem stadig uden løn. Og hele 13 % har overhovedet ikke holdt orlov i forbindelse med deres barns fødsel.

Stort set alle virksomheder med respekt for sig selv – og markedet – har formuleret en række visioner, missioner og etiske værdier. Sjovt nok indgår anstændige vilkår for fædre ikke i disse etiske proklamationer. Det bekræftes af den research, Magisterbladet har foretaget blandt en række private virksomheder. Tag fx firmaet AS3, der tjener millioner på aktivering af ledige. Medarbejdere i AS3 får enten ingenting (mænd) eller 18 uger med halv løn (kvinder). De holder sig til loven. Men vel ikke til etikken? Oven i købet skriver AS3 på deres hjemmeside, at “Vi støtter mennesker ved forandringer i joblivet”. Det er da lidt sjovt.

Apropos loven: Vejen synes at være at lave den om, så fædre får den samme ret som mødre til at være sammen med junior i juniors første måneder. Vi har spurgt beskæftigelsesminister Inger Støjberg fra Venstre, om hun ikke synes, det kunne være en god idé. Overhovedet ikke. Reglerne er gode nok, som de er, siger hun. Den regel, der gælder for hende som MF'er, er et års barsel med en minimumsløn på 648.000 kr. Vi forstår da godt, at hun synes, reglerne er gode nok.

En mand i undersøgelsen siger, at barselsregler skal fastsættes ved lov, for ellers smyger firmaerne sig udenom. Øremærket barsel til mænd er en rigtig god idé”. Det udsagn bekræftes af mange eksperter. “Hvis man vil gøre noget, skal det ske gennem lovgivning”, siger professor Nina Smith fra Aarhus Universitet. Byrial Bjørst, ph.d. og ekspert i ligestilling, og Anette Borchorst, professor på Aalborg Universitet, er enige. Hvis man skulle være uenige med dem, så se på tallene fra Sverige og Island. De fortæller alt.

På siderne 30-35 kan du læse om undersøgelsen og om erfaringerne i andre lande. Og også interviewet med Inger Støjberg. I næste nummer af Magisterbladet følger vi op på undersøgelsen med analyser og interviews.

FASTE RUBRIKKER

- 3 LEDER:** Forskning og undervisning er blevet sortepejer
- 13 SIDEN SIDST**
- 16 NYE BØGER**
- 17 DM PÅ SAGEN:** Aktuelle medlemssager
- 22 SIDEN SIDST**
- 28 STORE DANSKE NATURVIDENSKABSFOLK (6:9)**
S.P.L. Sørensen
- 36 KOMMENTAR:** Humanistiske fag – ikke luksus, men en livsnødvendighed
- 37 DEBAT**
- 40 DET' MIT JOB**
- 42 NYE BØGER**

43 JOBSEKTIONEN Ledige stillinger

52 MEDDELELSER

56 DM AKTUELT

Magisterbladet:
Nimbusparken 16
2000 Frederiksberg
Telefon 38 15 66 00 (kl. 10-16)
Telefax 38 15 66 65
Internet: www.magisterbladet.dk
e-mail: magisterbladet@dm.dk

Al henvendelse vedr. abonnement og adresseændring: 38 15 66 00 og bed om medlemsafdelingen. Abonnement på Magisterbladet koster 213,75 kr. per kvartal.

Redaktion:
Mogens Tanggaard
(ansvarshavende)
mt@dm.dk

Liv Kretzschmer
lk@dm.dk

Martin Ejlersten
me@dm.dk

Thomas Böttcher
tb@dm.dk

Pernille Siegumfeldt
psi@dm.dk

Lisbeth Ammitzbøll
la@dm.dk

Sidse Rølle Jakobsen, sekretær
srj@dm.dk

Direkte telefon:
38 15 66 52

Annoncer:
DG Media a/s
St. Kongensgade 75
1264 København K
Tlf. 70 27 11 55
Fax 70 27 11 56

Design og tryk:
Datagraf
www.datagraf.dk

“De studerende gør kun det, de skal, uden at forholde sig kritisk til deres læring”.

ARTIKLER

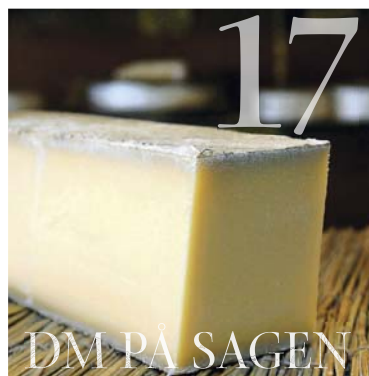

6 EU søger forskere

7 Unge akademikere er storforbrugere af ulovlige downloads

8 Lodtrækning giver bedst ledelse

10 Cand.timemanager

14 Forskere får regnekraft fra frivillige

18 Fodboldlønninger og tung administration dræner universiteterne

23 Stress kan give dig en lang næse

23 Ekspert i friluftsliv

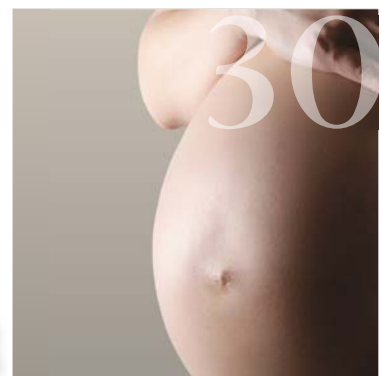

24 Ph.d. i arbejdsglæde

26 Gammel almanak giver ny viden

27 Tag en kop kaffe, og hjælp verdens fattige bønder

30 Private arbejdsgivere er fedtede

32 Støjberg: MF'ernes barselsordning er favorabel

34 “Tyngden ligger et andet sted end barsel”

35 Eksperter: Regeringen har berøringsangst for barsel

Forside: Rie Neuchs

Vignetter: Bob Katzenelson

Oplag: 38.250 eksemplarer

ISSN 0903-7349

Kontrolleret af

FMK
Forskningsmetodekontrollen

Kontrolleret oplag: 29.573
i perioden 1.7.2009 – 30.6.2010

Produktionsplan:

Nr. 18-2010
Udkommer: 12. november
Deadline debat: 1. november
Deadline annoncer: 3. november
Deadline kalender: 3. november

Nr. 19-2010
Udkommer: 26. november
Deadline debat: 15. november
Deadline annoncer: 17. november
Deadline kalender: 17. november

Nr. 20-2010
Udkommer: 10. december
Deadline debat: 29. november
Deadline annoncer: 1. december
Deadline kalender: 1. december

“Der er ingen tvivl om, at stillingerne i Det Fælles Forskningscenter vil være skræddersyet til mange DM-medlemmer”.

Søren Halskov, karrierekonsulent for danskere i EU

EU søger forskere

270 nye stillinger i EU's Fælles Forskningscenter skal besættes. Fristen for tilmelding til ansættelsesprøven er 4. november.

Det er ikke kun til administrative generaliststillinger, at EU efterspørger akademisk arbejdskraft.

Frem til 4. november kan forskere, der drømmer om at arbejde i et internationalt miljø, søge om at komme med i opløbet til en af 270 nye EU-forskerstillinger.

Det er EU's Fælles Forskningscenter, der skal ansætte kandidater inden for områder som fx miljø, energi, kommunikation, fysik og sundhed. Ansøgerne skal minimum have tre års professionel erfaring. Institutterne, de skal arbejde for, er placeret i Belgien, Tyskland, Italien, Holland og Spanien. Vejen til stillingerne går via en ansættelsesprøve, den såkaldte concours.

“En concours er ret krævende. Den består af pc-baserede test – sproglige, numeriske, abstrakte – og flere prøver i et evalueringssenter, hvor man skal demonstrere sine kompetencer i bredere forstand. Går det godt, sættes man på en reserveliste, hvorfra institutionerne henter deres nye medarbejdere. Er man først så langt, venter til gengæld en fast stilling”, forklarer Søren Halskov. Han arbejder som karrierekonsulent for danskere i EU og savner at se flere magistre i ansøgerfeltet til stillingerne i de europæiske institutioner. Det skulle gerne være blevet mere indbydende at gøre forsøget, efter at EU har moderniseret concoursen.

“EU holder fortsat årligt tilbagevendende prøver for akademiske sagsbehandlere, oversættere og støttefunktioner, men derudover laves efter behov de mere specialiserede ansættelsesprøver som den, der retter sig mod forskerne netop nu. Der er ingen tvivl om, at stillingerne i Det Fælles Forskningscenter vil være skræddersyet til mange DM-medlemmer, der har lyst til at prøve kræfter med arbejdet i et internationalt miljø”, siger Søren Halskov, der selv er cand.mag. i samfundsfag og fransk.

I det hele taget står EU over for samme udfordring som staten.

“Mange danskere kom ind i EU-systemet i 70'erne og 80'erne og vil trække sig tilbage i løbet af de kommende år. Hvis vi gerne vil være ordentligt repræsenteret i institutionerne fremover og præge det europæiske samarbejde med danske tilgange, er det utroligt vigtigt, at vi tiltrækker nye kræfter. Til generaliststillingerne er de nyuddannede bachelorer i 25-27-års alderen mest interessante for EU, mens kandidater til fx forskerstillingerne som nævnt skal have noget arbejds erfaring”, forklarer Søren Halskov. <<

FUT'EN – FØRST FRA 2013

Den Fælles Udenrigstjeneste, som er under opbygning i EU under ledelse af briter, den tidligere EU-kommissær Catherine Ashton, rekrutterer ikke for tiden nye medarbejdere udefra.

Holder tidsplanen, henter tjenesten frem til 2013 godt 800 akademiske medarbejdere blandt dem, der allerede er ansat i EU Kommissionen og Ministerrådet og godt 400 fra medlemslandenes respektive udenrigstjenester. Danmarks andel bliver derfor talmæssigt temmelig beskedent. Først når tjenesten – efter planen – er opbygget i 2013, kan der blive tale om at rekruttere ansatte udefra. Det vil ske på sædvanlig EU-måne: igennem de såkaldte ansættelsesprøver, concours.

Læs mere på:

The Joint Research Centre (JRC): www.jrc.ec.europa.eu
EU's fælles personaleudvælgelseskontor: www.eu-careers.dk
Personalestyrelsens hjemmeside om EU: <http://perst.dk/karriereieu>
Udenrigsministeriets hjemmeside: www.um.dk

UNGE AKADEMIKERE ER STORFORBRUGERE AF ULOVLIGE DOWNLOADS

Pirate Bay, Vuze, MyP2P. For nogle ukendte hjemmesider, for andre – ikke mindst studerende – lig det daglige fix af film, sport, serier eller de seneste softwareapplikationer, ulovligt streamet eller downloadet fra internettet.

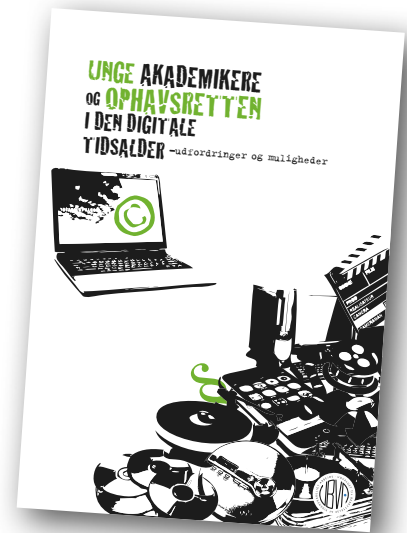
Det viser en ny undersøgelse af unge akademikeres internetvaner, der har inddeelt de studerende i tre grupper: De helt lovlige forbrugere, de lejlighedsvist ulovlige forbrugere og de gennemført ulovlige medieforbrugere.

Mens de "lovlige" har et lavt medieforbrug og er tilfredse med tv-kanalernes udbud, har de "ulovlige" et stort medieforbrug, der ikke kan tilfredsstilles via gængse kanaler.

Grupperne er identificeret på baggrund af interviews med 25 studerende, og undersøgelsen fortæller ikke, hvor store de forskellige grupper er.

Og dog. En antydning af et svar gives i en anden del af undersøgelsen, en spørgeskemaundersøgelse, hvor 376 DTU-studerende beskriver deres internetadfærd. Her svarer 34 pct., at de bevidst benytter mulighederne for ulovlige downloads, mens andre 7 pct. angiver, at de direkte ligeglade med, om de overtræder ophavsretsloven. Ca. halvdelen omtaler sig som lovlige med sjældne undtagelser, mens 13 pct. angiver, at de udelukkende agerer i overensstemmelse med loven.

Interviewene med de 25 studerende antyder desuden, at brugen af internettet i akademisk sammenhæng primært er møntet på research eller opslagsværker samt universitetsbibliotekernes adgang til fagtidsskrifter. Ingen af de 25 studerende har således brugt nettet til at udveksle akademiske værker. Det kunne tyde på, siges det i rapporten, at udvekslingen af akademiske værker derfor fortrinsvis sker via fotokopiering.

Find rapporten her:
<http://ubva.dk/Ungeakademikere>

Automatisk besked ved kritisk sygdom

Hvis du bliver ramt af en kritisk sygdom, får du automatisk besked om, at du kan have ret til en udbetaling fra din gruppeforsikring i pensionskassen.

Sundhedsstyrelsen kan nu sende brev til personer, som er registreret i Landspatientregisteret, og som har en forsikring mod visse kritiske sygdomme gennem deres forsikringselskab eller

pensionselskab. Din pensionskasse er med i den nye ordning.
Læs mere på www.mppension.dk/mpkritiskesygdomme

 PENSIONSKASSEN
Magistre & Psykologer

Smakkedalen 8 · DK-2820 Gentofte · telefon 3915 0102 · post@unipension.dk · www.unipension.dk

Havbiolog Magnus Wahlberg er en af de få danske forskere, der har modtaget en Ig Nobel-pris. Det skete i 2004. Wahlberg, der er medlem af DM, fandt ud af, at ikke alle signaler i den svenske skærgård kom fra russiske ubåde. Nogle signaler lød som ubåde, men kom i virkeligheden fra meget mindre størrelser, nemlig pruttende sild.

Lodtrækning giver bedst ledelse

Dette års alternative nobelpris i ledelse går til to italienere. De har fundet ud af, at en virksomhed bliver mest effektiv, hvis den forfremmer sine ledere helt tilfældigt.

Er din leder et fjols? Måske har topledelsen gjort sig alt for stor umage med at finde den helt rigtige profil til jobbet.

Ny forskning viser, at en organisation bliver mest effektiv, hvis den forfremmer folk helt tilfældigt, for eksempel ved lodtrækning. Opdagelsen er gjort af to italienske forskere.

Italienernes projekt holder sig inden for matematikkens logik. De har således ikke undersøgt empirisk, om de mest effektive virksomheder rent faktisk drives af ledere, der er forfremmet ved diverse slumpetræf. Men enhver er fri til at se sig omkring i egen organisation og bedrive lidt anvendt forskning ...

Prisen i ledelse er blot en enkelt af årets ti alternative nobelpriser, der har et muntert eller sarkastisk islæt. Priserne er indstiftet af Harvard University under navnet Ig Noble Prizes. De øvrige ni priser gik i år til følgende forskningsprojekter:

Fysikpris: Et forskerhold fra New Zealand har fundet en ny metode til at reducere faldskader. Når det er glat uden-

for, bør man gå med sine sokker uden på gummistøvlerne.

Kemipris: BP har sammen med amerikanske forskere demonstreret, at olie og vand godt kan blandes, selv om forskere tidligere har påstået det modsatte. BP leverede beviset i et storstilet projekt i Den Mexicanske Golf i 2010.

Biologipris: Flagermus dyrker oralsex. Kinesiske og britiske forskere har længe næret en mistanke. Nu er empirien også på plads. Forskerne har selv set det.

Ingeniørpris: Forskere har udviklet en fjernstyret helikopter, forsynet med petriskåle, der kan samle snot op fra hvaler. Snottet viser, om hvalerne er syge, og hvad de fejler. Opdagelsen gør det nemt og sikkert at samle hvalsnot. Havde Jonas været ingeniør, var han næppe havnet i hvalens bug.

Medicinpris: Hollandske forskere har opdaget, at latter er sundt, især for astma-

patienter. Forskernes forsøgsopstilling omfatter en rutsjebane og en masse astmatikere i fuld fart.

Transportpris: Japanske og engelske forskere har brugt slimsvampe til at optimere transportsystemer. Slimsvampe er ekstremt gode til altid at finde den korteste vej mellem to punkter. En egenskab, som de deler med mange forskere.

Sundhedspris: Amerikanske forskere har bevist, at mikrober sætter sig fast i skægget på videnskabsmænd.

Fredspris: Engelske forskere har bevist, at højlydt banden og sværgeren kan dæmpe smerte.

Økonomipris: En række amerikanske finanshuse deler den alternative nobelpris i økonomi for deres bidrag til en sikrere verdensøkonomi. Blandt modtagerne er ledere fra Goldman Sachs og Lehmann Brothers. <<

En universitetsuddannelse fremstår stadig som 'det ypperste' – noget særligt og næsten uopnåeligt, selv om sandheden er, at hver tredje dansker får plads på et universitet.

Kristian Villesen, den 30.08.2010
om det danske masseuniversitetet.

Postboks 188, 1006 København K

Jeg vil gerne ha' et forfriskende smæk til intellektet – gratis 6 dage om ugen i 4 uger. Betragtninger og perspektiver, der rager op over hverdagsligegyldighederne. Både når det handler om politik og populærkultur, FN og fjernsynsfænomener. Samtid, samliv, samleje og alt det andet, der er værd at vide noget om. Information med dybde, tyngde og hele tre ugentlige magasiner: Bøger, Billeder og Moderne tider.

Navn _____
Adresse _____
Postnr./By _____
Telefon _____
E-mail _____

Sendes ufrankeret
Modtageren
betaler porto

Dagbladet Information
+++ 10383 +++
0893 Sjælland USF B

Prøv Information
GRATIS i 4 uger

RING 70 10 19 30 eller
SMS* "TILBUD" til 1241

Information

Prøveabonnementet er uforpligtende og stopper automatisk efter 4 uger. Tilbuddet gælder til 05. november 2010 og gælder kun husstande, der ikke har abonneret de seneste 12 måneder. Bestil på SMS, telefon eller besøg www.information.dk/4ugergratis *Sms koster 0 kr. + alm. sms-takst, betaling via mobilregning. Udbydes af Information, Store Kongensgade 40C, 1264 København K

Universitetsreformer og nye studiestrukturer har ændret den studerendes rolle og skaber ofte stressede og mindre selvstændige studerende, der mest af alt lærer at blive gode timestanagere. Det siger antropolog Gritt B. Nielsen, der har skrevet ph.d. om emnet på DPU.

Cand.timestanager

Da daværende rektor Linda Nielsen i 2005 holdt tale til de nye studerende på Københavns Universitet, sagde hun, at rektors traditionelle håndtryk bød dem velkommen til "Universitas – et fællesskab, der har overlevet i 526 år". Hendes efterfølger, Ralf Hemmingsen, der holdt talen året efter, kaldte håndtrykket startskuddet til de studerendes deltagelse i et "globalt uddannelseskapløb".

"De to taler illustrerer meget godt den kamp, der i dag står om, hvad en studerende er og bør være", siger Gritt B. Nielsen, der i september forsvarede ph.d.-afhandlingen "Student Figures in Friction. Explorations into Danish University Reform and Shifting Forms of Student Participation" på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet. "Som rektorernes taler viser, er der en bevægelse i gang, i forhold til hvilken rolle man skal have som studerende og fremtidig vidensarbejder. Den første rektor byder velkommen til et fællesskab, hvor man tænker kritisk og har en moralsk forpligtelse til at engagere sig i udviklingen af den ver-

"De studerende gør kun det, de skal, uden at forholde sig kritisk til deres læring, og dermed går deres medproduktion af viden tabt".

den, man er en del af. Den anden derimod placerer de studerende som deltagere i et globalt kapløb. Her skal den studerende først og fremmest tænke på sin egen succes, og det at studere er ikke et spørgsmål om at etablere et moralsk forankret tilhørsforhold til universitetet og det større samfund. Det er derimod et spørgsmål om at være kalkulerende, om at se uddannelse som en privat investering og om at maksimere sin egen såkaldte jobparathed – det, man på engelsk kalder *employability*", siger Gritt B. Nielsen.

I sin afhandling undersøger hun bl.a. konsekvenserne af universitetsreformen fra 2003, en række andre lovændringer og den historiske udvikling, den studerendes rolle har gennemgået i universitetets mere end 500 år lange historie.

Fra *voice* til *choice*

På vanlig antropologisk vis har Gritt B. Nielsen i forbindelse med sin ph.d.

lavet feltarbejde blandt studerende og undervisere. På tre forskellige universiteter – Københavns Universitet, Roskilde Universitet og Landbohøjskolen (nu KU, Life Sciences) – har hun fulgt naturvidenskabshold på tredje år, interviewet studerende og undervisere, været med til

“Det er mit klare indtryk, at kombinationen af tidspres, valgfrihed og fokus på studentertilfredshed, der introduceres i effektivitetens navn, kan være kontraproduktiv”.

undervisningen og deltaget i arrangementer som debatmøder, studenterrådsmøder, universitetsbesættelser og demonstrationer. “Jeg har set på de studerendes deltagelse og deres muligheder for indflydelse på deres uddannelse”, siger Gritt B. Nielsen, der overordnet konkluderer, at man kan tale om en ændring i de studerendes deltagelse fra *voice* til *choice*.

“Tidligere havde de studerende mere formel demokratisk indflydelse på deres uddannelsessteder, men det er gradvist blevet ændret med de seneste universitetslove. I dag har de til gengæld fået større valgfrihed, og der er mere fokus på kursus-evaluering og den studerendes tilfredshed

med uddannelsen. Samtidig er effektivisering og det at få de studerende hurtigt gennem uddannelserne blevet centralt. Det præger de studerende. Det gode gamle spørgsmål, “hvad kan du bruge det til?” er i centrum, og det betyder ofte mindre tid og rum til kritisk tænkning og en kreativ udforskning af stoffet. Den akademiske eksplorative tilgang er under pres, og det er jo ellers efter sigende netop kreative og undersøgende kræfter, vi i høj grad skal leve af som samfund”, siger Gritt B. Nielsen.

Mindre kritisk tænkende

Gritt B. Niensens undersøgelse viser, at valgfriheden ofte gør de studerende stres-

se, og i kombination med et øget tidspres lærer de i højere grad at blive gode timemanagere end selvstændige, kreative og nysgerrige. Ud over generelt større valgfrihed er der flere steder indført moduler på fx ni uger, og det giver en presset studiehverdag. Et sted betyder tidspreset i praksis, at de studerende ikke selv kan vælge, hvad de vil skrive opgave om, og det giver konflikter. “Jeg er rigtig skuffet over, at vi ikke selv får mulighed for at definere vores projekter”, siger en studerende, mens en anden mener, at det både er godt og skidt, at underviserne har planlagt forløbet nøje på forhånd. Hun mener, at de studerende på den måde får gennemgået en masse stof, men til gengæld ikke kommer igennem den fase, hvor de selv skal overveje, hvad de vil undersøge i deres opgave. Samtidig peger underviserne på, at de studerende generelt ikke er så studenterpolitisk engagerede og kritisk tænkende som tidligere. En studieleder siger for eksempel, at de studerende udelukkende forholder sig til pensumkravene. Det er meget svært at få dem til at lære noget, der rækker ud over dem selv, og de tænker kun på eksamen, oplever han.

“De studerende peger til gengæld på, at det med den nuværende struktur og tidspreset er svært at finde overskuddet til at være så udforskende, som underviserne gerne vil have dem til”, siger Gritt B. Nielsen og uddyber: “For dem virker det ofte uoverskueligt at leve op til kravet om at være nysgerrige, blive fanget af noget og forfølge det selvstændigt, for der venter altid en eksamen om få uger”.

Overplanlægning ødelægger kreativiteten

I det hele taget ændrer forholdet mellem studerende og undervisere sig i disse år, viser Gritt B. Niensens forskning. Det øgede fokus på evalueringer gør, at flere ansatte mere og mere navigerer efter, hvad de tror, der vil gøre de studerende tilfredse og give gode kursusevalueringer.

“For eksempel giver nogle undervisere udtryk for, at de kommer til at overplanlægge timerne, fordi de er bange for, at der skal være tid tilovers, og at det vil få dem til at fremstå, som om de ikke har over-

Gritt B. Nielsen har i forbindelse med sin ph.d. lavet feltarbejde blandt studerende og undervisere: Hun har interviewet studerende og undervisere, været med til undervisningen og deltaget i arrangementer som debatmøder, studenterrådsmøder, universitetsbesættelser og demonstrationer.

» blikket. Det betyder, at timerne bliver alt for pakkede med indhold, og at der ikke er tid til spontane og udforskende akademiske diskussioner”, fastslår Gritt B. Nielsen. Hun understreger samtidig, at ændringerne også har positive konsekvenser. “Mange af de her tiltag er ikke ensidigt gode eller dårlige. Det er jo for eksempel fint at lytte mere til de studerende og

stramme op i forhold til undervisere, der ikke har prioriteret undervisningen højt nok. Men når det kombineres med et øget pres på de studerende i forhold til tid og et pres på undervisernes levebrød, hvor deres arbejde i stigende grad handler om at få så mange studerende som muligt igennem uddannelsen, så er der nogle uheldige mekanismer, der går i gang. Det kommer til

at påvirke hele den måde, studerende går til deres uddannelse og læreproces på, og kan betyde, at de ikke bliver så selvstændige og kreative, som man kunne ønske sig”, vurderer Gritt B. Nielsen. Hun peger på, at fra politikernes side og i den offentlige debat er det ellers netop kreative og selvstændige studerende, man efterspørges: “Også i den borgerlige dagsorden har man et ønske om at skabe entreprenante studerende, der kan tænke selvstændigt. Men det er mit klare indtryk, at den kombination af tidspres, valgfrihed og fokus på studentertilfredshed, der introduceres i effektivitetens navn, kan være kontraproduktiv i forhold til det ønske. De studerende gør kun det, de skal, uden at forholde sig kritisk til deres læring, og dermed går deres medproduktion af viden tabt”.

I sin afhandling nævner Gritt B. Nielsen et eksempel, hvor nogle studerende beklager sig til deres underviser over tidspreset. “Underviseren svarer, at de må planlægge deres uge helt ned på hver enkelt time. Så planlægning bliver løsningsen. Det er selvfølgelig godt at lære ikke at bruge alt for lang tid på at forberede sig, men spørgsmålet er, om vi ønsker os studerende og borgere, der først og fremmest er gode til at administrere deres tid? Det skaber naturligvis en vis form for effektivitet, men evnen til at planlægge er ikke nødvendigvis koblet med hverken god, relevant viden eller evnen til kritisk og kreativ tænkning”. <<

Gode råd til studerende

HOLD FAST I KRITISK TÆNKNING I FORHOLD TIL DET FAG, DU STUDERER, OG DETS ROLLE I SAMFUNDET!

Diskussioner om faget bliver ofte trængt i de nye strukturer, men forsøg at skabe tid og rum til en vis grad af fagkritik.

ARBEJD PÅ AT SKABE RUM FOR DIALOG MED UNDERVISERNE I HVERDAGEN!

Det er blevet tydeligere, hvordan man skal klage, men i stedet for nødvendigvis at gå den vej, er det en god idé løbende at vende problemer med underviserne, gå op til dem efter forelæsningsen, stille spørgsmål undervejs osv. Det kan godt virke, som om der ikke er tid til at tale med underviserne – eller måske tør man ikke af frygt for dårlige karakterer – men prøv at finde lejligheden til det.

ENGAGER DIG!

Det er ikke alle, der har lyst til at engagere sig studenterspolitisk, men brug kræfter på at engagere dig i dit studium. Når eksamener og tidspres kommer i centrum, har man som studerende tendens til at lukke sig om sig selv og gå hjem og studere for at være sikker på at klare sig igennem. Det kan give stress og isolere en fra studiemiljøet. Nogle gange er det måske bedre at deltage i et fagligt arrangement eller et læsegruppemøde end at sætte sig hjem og studere.

FASTHOLD NYSGERRIGHEDEN!

Holdt fast i, at et studium ikke kun handler om eksamener og om at blive hurtigt færdig, men også om at udforske og være kreativ. Det betyder ikke, at det er godt at læse på universitetet for evigt, og at man ikke skal have fokus på at blive færdig. Det er ikke til gavn for nogen, at et universitetsstudium tager alt for lang tid, men på den anden side er tidsfaktoren ikke det eneste parameter for en succesfuld uddannelse.

“Også i den borgerlige dagsorden har man et ønske om at skabe entreprenante studerende, der kan tænke selvstændigt”.

EU åbner for kvoter i bestyrelser

“Hvis ikke selvregulering lykkes, må vi træffe foranstaltninger, der får kvinder ind i bestyrelser og ledelser”.

Sådan sagde EU's justitskommissær, Viviane Reding, da hun for ganske nylig fremlagde EU's nye femårsstrategi for ligestilling. Dermed har Kommissionen åbnet op for at lovgive om kønskvoteringer i 2012, hvis der ikke inden da er sket forbedringer med hensyn til kvindernes repræsentation. Dermed er EU helt på linje med DM's ligestillingspolitik.

EU-Kommissionens egne tal viser, at kun et ud af 10 bestyrelsesmedlemmer i EU er en kvinde, og at kvinder kun sidder på tre procent af posterne som bestyrelsesformand.

Danmarkskort, nu med lyd

Lydklip med 40 dialekter og regional-sprog. Så mange har forskere fra Afdelingen for Dialektforskning ved Københavns Universitet nu lagt ind på et elektronisk danmarkskort, som netop er lanceret på <http://dialekt.ku.dk>. Sammen med lydsamlingen, som er den største på ét sted, følger en oversættelse af de forskellige dialekter til rigsdansk. Tanken bag kortet er ikke at bevare dialekterne. De mange lydklip kan derimod bruges til at undersøge den sproglige udvikling i Danmark, forklarer to af kortets bagmænd, lektor Asger Gudixen og lektor Karen Margrethe Pedersen, i en pressemeddelelse fra universitetet.

Foto: Colourbox

Beatles på Koldinghus

50-året for dannelsen af verdens mest populære popband markeres med en særudstilling på Koldinghus og masser af aktiviteter i byen resten af året. Med alt fra plakatmateriale, lydclip, specialeffekter, sjældne pladeudgivelser til hidtil ukendte fotos af de fire Liverpool-drenge vil museet fortælle historien om The Beatles'

udvikling fra ukendt festband til musikalske bannerførere for en hel generation, som det hedder i programmet. Foruden udstillingen på Kolding, som kører frem til februar 2011, vil Kolding og omegn i samme periode invitere til både koncerter, rundvisninger, foredrag, film og andet relateret til bandet.

Lean eller ej For få år siden, i forbindelse med den seneste store kommunalreform, var lean det store dyr i åbenbaringen, når man talte om effektivisering af den offentlige sektor. Under overskriften New Public Management har kommunerne flittigt brugt principper og værktøjer, som ellers har været mest benyttet i private produktionsmiljøer. Men spørgsmålet er, om Lean så har været en succes, når praksis overføres til den offentlige sektor. Det spørgsmål bliver omdrejningspunktet på en konference, som Syddansk Universitet afholder i Odense den 23. november. Oplægsholderne vil endevende lean-projekter fra både praktiske og teoretiske vinkler, ligesom konferencen vil præsentere andre former for effektivisering. Læs mere på www.sdu.dk.

“Netop vores evne til teamwork og projektarbejde kombineret med et højt fagligt vidensniveau og selvstændig problemløsning er et unikt dansk konkurrenceparameter, som vi skal dyrke langt mere i globaliseringen”.

Jannik Schack Linnemann, forskningspolitisk chef i Dansk Erhverv, i et indlæg til forsvar for gruppeeksaminer

Forskere får regnekraft fra frivillige

World Community Grid vokser og vokser. I dag tæller netværket over 520.000 computere. De bidrager med regnekraft til livsvigtig forskning.

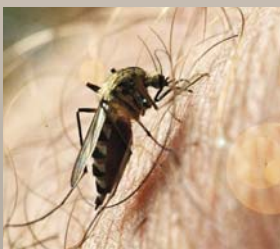
Ja til rent vand og ren energi. Nej til denguefeber, muskelsvind, kræft og aids.

Målene er lette at definere, men vanskelige at nå. De kræver forskning af en art, der indebærer regnestykker af den virkelig indviklede slags.

Heldigvis er forskerne ikke længe henvist til deres egne computere. Siden 2004 har projektet World Community Grid forbundet stadig flere private computere i et verdensomspændende netværk af frivillig regnekraft. Når computerens ejer ikke selv bru-

ger computeren, regner den i stedet på et forskningsprojekt. I september i år rundede netværket 500 millioner resultater. Mens du læser disse linjer, leverer frivillige computere i gennemsnit seks resultater i sekundet.

World Community Grid er sponsoreret af IBM. Vil du være med, så gå ind på www.worldcommunitygrid.org, og følg anvisningerne. Her finder du et program, som du kan hente ned til din egen computer. Programmet vil sørge for, at din computer får tildelt opgaver, når du ikke selv bruger den. <<

NEJ TIL DENGUEFEBER

40 procent af verdens befolkning lever i fare for at blive inficeret med denguevirus. Op mod 1,5 millioner mennesker kommer under behandling om året, men man mangler stadig at finde en effektiv medicin. Nu er forskere dog tæt på at finde en metode, der kan forhindre virusset i at formere sig. Lykkes det at finde en effektiv virus-bremse, vil opdagelsen sandsynligvis også føre til bedre behandling af hepatitis C, gul feber og flere andre sygdomme. Forskningen kræver tunge beregninger af aminosyresekvenser på atomart niveau. Her kan din computer bidrage med regnekraft.

JA TIL RENT VAND

Omkring 1,2 milliarder mennesker mangler rent vand. Derfor dør mange tusinde mennesker, heraf næsten 4.000 børn, af sygdomme, især af diaré. Forskere arbejder på at finde billige metoder til at filtrere vand og spare tusinder af menneskers liv. En lovende metode er at filtrere snavset vand gennem nanorør, hvis bredde svarer til nogle få vandmolekyler. Projektet kræver regnetunge computersimuleringer af vandmolekylers bevægelsesmønstre. Her kan din computer bidrage med regnekraft.

Kør bil med LB

Har du styr på din bilforsikring?

Du kan her se prisseksempler på en bilforsikring i LB, hvis du er elitebilist og bor i postnumrene 6040, 7900, 8300 og 9242. Prisen dækker over en helårlig betaling med en selvrisiko på 5.290 kr. i 2010:

Skoda Fabia 1,4
årlig pris = 3.272 kr.

Kia Cee'd 1,6 diesel
årlig pris = 3.518 kr.

Toyota Aygo 1,0
årlig pris = 3.041 kr.

Mazda 2 1,3
årlig pris = 3.272 kr.

En bilforsikring hos LB giver dig klare fordele:

- Forsikringen stiger ikke i pris efter skader
- Du bliver allerede elitebilist efter fem års skadefri kørsel
- Tilvalg: Billig vejhjælp og friskadedækning
- Aldersrabat: Kaskoprisen reduceres med 6, 15 og 20% når din bil er fyldt 5, 10 og 15 år.

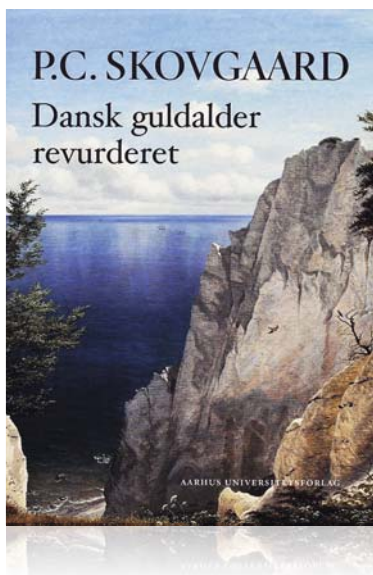
Det er en forudsætning, at du har/tegner LB's attraktive Indboforsikring for at tegne den billige bilforsikring. Læs mere på www.lb.dk

LÆRERSTANDENS BRANDFORSIKRING G/S

www.lb.dk - Tlf.: 3311 7755

“Skovgaard er tidsmæssigt en af de kunstneriske skikkelser, der både tilhørte guldalderen og nationalromantikken”.

KUNST

P.C. Skovgaard

Dansk guldalder revurderet

*Gertrud Oelsner**Aarhus Universitetsforlag, 2010, 420 sider, 348 kr.*

Maleren P.C. Skovgaard (1817-1875) var en af guldalderens og nationalromantikken væsentligste kunstnere. Bogen gør det nu muligt at genopdage denne maler, hvis værker udgør en uudværlig del af det danske billedkunst, der stadig dominerer vores kultur og selvopfattelse: Hos Skovgaard blev bøgeskoven cementeret som nationalt klenodie. Bogen går dog et skridt videre og præsenterer mindre kendte sider af hans virke.

HISTORIE

Borgerskab og fællesskab. De patriotiske selskaber i den danske helstat 1769-1814 (Tidlig Moderne, vol. 8)

*Juliane Engelhardt**Museum Tusulanums Forlag, 2010, 499 sider, 398 kr.*

Bogen omhandler de mange patriotiske selskaber, der blev stiftet i den danske helstat (Danmark, Norge, Slesvig og Holsten) i oplysningstiden. I selskaberne diskuterede det fremvoksende borgerskab blandt andet politik og samfundsforhold samt nødvendigheden af at oplyse almenen. Selskaberne havde en vigtig funktion udadtil i samfundet, idet medlemmerne iværksatte en lang række sociale, uddannelsesmæssige og erhvervsfaglige reformer.

FILOSOFI

50 Samfundstænkere

Mogens Hansen (red.) Gyldendal, 2009, 710 sider, 498,75 kr.

Bogen indeholder en introduktion til de filosoffer, sociologer, politiske tænkere og økonomer, som gennem tiden har

formuleret tanker om samfundets indretning. Den kronologiske gennemgang gør bogen til et fantastisk og overskueligt opslagsværk. Alle kapitler indledes med en kort biografi over den aktuelle tænkens liv, hvorefter der gives en grundig beskrivelse af vedkommendes teorier og tanker.

POLITIK

Verdens 7 udfordringer – teorier om politik møder virkeligheden

*Lars Søndergaard**Forlaget Columbus, 2010, 176 sider, 190,25 kr.*

Bogen bryder med den traditionelle lærebog i international politik ved en mere problemorienteret tilgang, hvor teorierne i international politik møder de store udfordringer, verden står overfor. Bogen lægger op til analyse og debat af tidens globale problemer som terror, fattigdom, migration, værdikamp, energimangel, klimaforandringer og økonomiske spekulationer.

REJSEBØGER

Turen går til Thailand

Mikkel Tofte Jørgensen Politikens Forlag, 2010, 180 sider, 180 kr.

Ny “Turen går til Thailand” sætter fokus på klassisk wellness, eksklusive spæssorter og thailandsk madkultur, der byder på et sandt festfyrværkeri

af smagsvarianter. Bogen dækker foruden Bangkok og Phuket også sydkysten og øhavet, Thailandbugten, Nord- og Nordøstthailand, Den gyldne trekant og Strandvejen til Cambodja.

LITTERATUR

Stemmer i italiensk litteratur. Festschrift for Lene Waage Petersen

*Birgitte Grundtvig, Hanne Jansen og Pia Schwarz Lausten (red.)**Museum Tusulanums Forlag, 2010, 284 sider, 250 kr.*

Nærværende festschrift er tilrettelagt af Lene Waage Petersen, ekspert i italiensk litteratur. Med stemmer som omdrejningspunkt kommer danske og udenlandske forskere vidt omkring i den italienske litteratur: stemmen i ordbøgerne, stemmen hos Petrarca og humanisternes breve, stemmens apostrofer igennem tiden, italienske stemmer hos Montaigne og humor hos Pirandello, Pirandellos stemme hos Svend Åge Madsen m.fl.

ARKÆOLOGI

Lithic technology in metal using societies. Proceedings of a UISPP Workshop, September 2006 (Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter, 67)

*Berit Valentin Eriksen (red.)**Jysk Arkæologisk Selskab i samarbejde med Moesgård Museum, i kommission hos Aarhus Uni-**versitetsforlag, 2010, 260 sider, 388 kr.*

Bogen sammenfatter indlæg præsenteret på et internationalt symposium holdt i forbindelse med den XV. UISPP (Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques) kongres. Formålet med symposiet var at diskutere, hvad der skete i løbet af denne første store teknologiske brydningstid, hvor sten og flint blev afløst af metal.

KOMMUNIKATION

Kultur- og kommunikationsteori – En introduktion

*Sine Nørholm Just og Thomas Burø**Hans Reitzels Forlag, 2010, 320 sider, 298 kr.*

Kultur og kommunikation er grundlæggende sociale fænomener – uden dem ville vi ikke kunne forstå vores samfund, vi ville ikke kunne handle i det, og det er tvivlsomt, om vi overhovedet ville have et samfund at handle i og reflektere over. Bogen sigter mod at forklare, hvad kultur og kommunikation er, hvordan de muliggør handlen i det sociale rum, og hvordan de er med til at skabe dette rum.

Efter en del korrespondance frem og tilbage indgår parterne forlig, og medlemmet modtager 35.000 kr. i erstatning.

SKOLE DISKRIMINEREDE DM-MEDLEM

Lyst til at undervise. Det havde et erfarent DM-medlem, der reagerede på en jobannonce fra en privat grundskole i Nordsjælland. Skolen efterlyste en lærer i fagene matematik, biologi, natur og teknik. DM-medlemmet havde stor undervisnings erfaring inden for netop de fagområder og klassetrin, som stillingen sigtede mod.

DM-medlemmet søgte jobbet, var til samtale og fik allerede samme eftermiddag besked om, at skolen ønskede at ansætte hende. En endelig bekræftelse, kom da ansøgningsfristen udløb et par dage senere, og hvor forstanderen telefonisk meddelte, at ansættelsesudvalget ønskede at ansætte vedkommende. En time senere bad forstanderen medlemmet oplyse sit cpr-nummer til brug for udarbejdelsen af ansættelseskontrakten.

Så langt så godt. Men blot to timer senere ringede forstanderen igen, og nu lød der andre toner. Han meddelte, at skolen trak ansættelsen tilbage på grund af medlemmets alder. Skolen skrev efterfølgende i en mail, at medlemmet ikke var blevet ansat, selv om hun havde de rette kvalifikationer.

Herefter går DM's advokat ind i sagen med henblik på at stævne skolen for overtrædelse af forskelsbehandlingsloven. Skolens advokat afviser i første omgang, at der er indgået mundtlig aftale om ansættelse, men efter en del korrespondance frem og tilbage indgår parterne forlig, og medlemmet modtager 35.000 kr. i erstatning.

OST, VASKETØJ OG FERIEPENGE

En ost og vasketøj spillede biroller i en sag, hvor en arbejdsgiver nægtede at betale feriepenge til en tidligere ansat.

DM-medlemmet var markedsføringskoordinator i et mejeri, der producerer mejerivarer efter traditionelle metoder. Et halvt år efter sin fratræden op-

dager medlemmet, at mejeriindehaveren ikke har udbetalt feriepenge, som han skal ifølge loven. Medlemmet rykker flere gange for pengene, hvilket imidlertid ikke hjælper.

Herefter gik DM ind i sagen, men flere forhandlinger førte ikke til en løsning: Mejeriindehaveren afviste fortsat at udbetale feriepenge, under henvisning til at markedsføringskoordinatoren

tidligere havde holdt ferie med løn, og at han var fratrådt to dage før tid med fuld løn. Sidste påstand var rigtig, men fritog ikke mejeriindehaveren for at indbetale feriegodtgørelse.

Arbejdsgiveren havde dog også andre argumenter. I en mail udformet som en personlig appel til medlemmet – med kopi til DM – argumenterede mejeriindehaveren for, at tidligere udvist ædelsind nu var krænk. Nærmere bestemt undrede det mejeriindehaveren, at hans tidligere markedsføringskoordinator undlod at nævne over for DM, at han under sin ansættelse havde taget en ost med hjem, ligesom han havde vasket familiens vasketøj på arbejdspladsen. Osten og det rene vasketøj var ganske vist DM-medlemmet vel undt, lød det fra mejeriindehaveren, men som sagen stod nu, følte han sig misbrugt.

Selvom der således ifølge mejeriindehaveren var kastet nyt lys over sagen, fastholdt DM imidlertid kravet, og sagen overgik til DM's advokat. Flere personlige appeller fra mejeriindehaveren – hvor denne blandt andet advarede om, at vidneudsagn i en retssag kunne medføre store personlige omkostninger for medlemmet – fik hverken DM eller medlemmet på andre tanker, og en stævning blev udtaget. Efter en del skrivelser frem og tilbage indgik parterne forlig, og mejeriindehaveren udbetalte 26.389 kr. for den manglende feriegodtgørelse.

“NEGATIV LØN”

Et medlem blev ansat i Københavns Kommune i en stilling på 24 timer om ugen. Ifølge ansættelseskontrakten var lønnen netto 20.727,17 kr. samt et funktionstillæg. Det svarer imidlertid til lønnen i en fuldtidsstilling og var netop, hvad medlemmet fik udbetalt i løn i løbet af ansættelsen.

Et halvt år efter sin fratræden modtog medlemmet pludselig en lønseddel, hvor det uden nærmere forklaring fremgik, at der var en “negativ løn” på 45.331,41 kr. Efterfølgende fandt medlemmet ud af, at den “negative løn” var identisk med løndifferencen mellem 24 og 37 timer, og at kommunen betragtede det som fejludbetaling, som medlemmet nu skulle betale tilbage.

DM var dog af en anden opfattelse, eftersom det faktisk fremgik af kontrakten, at lønnen svarede til en fuldtidsstilling, og at medlemmet dermed blot havde modtaget løn i overensstemmelse med ansættelsesbrevet.

Arbejdsgiveren forsøgte efterfølgende at indkassere beløbet via inkasso, men DM krævede, at arbejdsgiveren anlagde retssag herom. Det gjorde arbejdsgiveren ikke, og tilbagebetalingskravet blev trukket tilbage.

Fodboldlønninger og tung administration dræner universiteterne

Stigende udgifter til administration på universiteterne har de sidste fire år kostet lige så meget som 1.290 akademikere, og det administrative personale er tæt på at være lige så stort som det videnskabelige. Det konkluderer de to forskere bag analysen "Follow the money", som blev præsenteret på konference i DM.

FOLLOW THE MONEY

Rebecca Boden og Susan Wright har undersøgt otte universiteters regnskaber og aktivitetsoversigter i perioden 2005-2009. Undersøgelsen bygger på regeringens egne tal.

Baggrunden for de to professorers arbejde var oplevelsen af, at man på den ene side hører regeringen fortælle om stigende beløb til universiteterne, men på den anden side hører forskerne beskrive dårlige forhold for forskningen på universiteterne.

Der er tilført flere penge til de danske universiteter de senere år. Det slår forskerne Susan Wright og Rebecca Boden fast i en ny undersøgelse. Men hvor er pengene egentlig blevet af? Og er der kommet flere penge til kerneområderne forskning og undervisning? Det svarer de to engelske forskere også på i deres granskning af universiteternes økonomi, som blev offentliggjort på Dansk Magisterforenings konference Follow the money.

I perioden 2005-2009 er universiteternes indtægter steget med 40 procent. Men det er især administrationen, der får flere penge.

“Tallene viser, at der er tilført mere til undervisning og forskning, men der er tale om mindre beløb – ikke nogen, der matcher den generelle stigning. Husleje-

stigninger på universiteterne tager en god bid af kagen. Men den største stigning er sket i den centrale administration med PR-arbejde osv.”, siger Susan Wright, professor i organisation ved Danmarks Pædagogiske Universitetsskole. Også regeringens egne tal viser, at pengestrømmen ikke først og fremmest går i retning af

forskning og undervisning, men snarere bliver brugt på mere administration.

De administrative udgifter er på fire år steget med 75,7 procent, og det giver en proportional stigning på 2,4

procent af universiteternes samlede udgifter. Det svarer til 553 millioner kroner.

“Havde man holdt udgifterne til administration på samme niveau som i 2005, så havde man i stedet kunne ansætte, hvad

der svarer til 1.290 akademikere”, siger Rebecca Boden, professor i kritisk ledelse ved University of Wales Institute Cardiff.

Udgifterne til den centrale administration er i samme periode steget med 89 procent – altså tæt på fordoblet. Til gengæld er udgifterne til undervisning kun steget med 19 procent, mens bevillingerne til forskning er steget 70 procent.

“Der er kommet lidt flere penge til forskning og undervisning, som er universiteternes kerneområder. Men tallene viser, at det giver god mening, at forskerne ikke nødvendigvis mærker en kraftig pengestrøm”, bemærker Rebecca Boden.

“Færre rektorer”

Andelen af TAP'er (teknisk/administrativt personale) på de danske universiteter er nu næsten på 47 procent. Samme udvikling har man set i England, og det huer ikke den konservative britiske videnskabsminister David Willets, som vil sætte ind. I sin tale til de britiske universiteter i september i år sagde han blandt andet:

“Vi ser ikke bare mere administration på de danske universiteter, vi ser også her fodboldlønninger”.

Rebecca Boden

“Harde man holdt udgifterne til administration på samme niveau som i 2005, så havde man i stedet kunne ansætte, hvad der svarer til 1.290 akademikere”, sagde Rebecca Boden, professor i kritisk ledelse ved University of Wales Institute Cardiff.

“Vi er overbevist om, at basisadministrationen kan vi godt gøre klogere. Nu er tiden til at kigge på de administrative systemer. Vi må gribe i egen barm, for vi er kommet til at sætte lidt for mange administrative systemer op”, fastslog videnskabsminister Charlotte Sahl-Madsen.

» “I 2009 steg antallet af TAP’er med 6 procent til 14.250, mens antallet af VIP’er faldt med 4 procent til 15.530. Fortsætter tendensen, kan antallet af TAP’er overstige antallet af VIP’er i år”.

Også i Wales er der fokus på og bekymring over det voksende administrative lag på universiteterne – her udgør antallet af TAP’er 52 procent og har dermed oversteget andelen af VIP’er (videnskabeligt personale). Den walisiske undervisningsminister, Leighton Andrews, erklærede for et par måneder siden krig mod den dyre administration – blandt andet ved at kræve færre, men større universiteter. Om manøvren siger han:

“Målet betyder ikke færre studerende, men det betyder sandsynligvis færre rektorer”.

I England kan den tungere administration virkelig mærkes på universiteternes budgetter. Universiteterne er blevet virksomheder, og rektorerne er blevet direktører med enorme lønsummer. Mange får det, Rebecca Boden kalder for “fodboldlønninger”, og tre ud af fire rektorer får mere i løn end premierminister David Ca-

meron. Er det en effektiv måde at bruge pengene på, og er det nødvendigt med så meget administration, er man begyndt at spørge.

Kan gøres klogere

Samme tendens ser vi i Danmark, mener de to professorer, for her har den såkaldte professionalisering af lederne, som fulgte efter universitetsloven, også betydet højere løn til administratorerne.

“Vi ser ikke bare mere administration på de danske universiteter, vi ser også her fodboldlønninger. I England er der en interessant situation lige nu, hvor regeringen er begyndt at få øje på problemerne. Man kan se, at man selv har skabt dem, men nu også må løse dem”, mener Rebecca Boden.

TAP’erne omfatter, hvad de to professorer kalder fuldstændigt uundværlige medarbejdere som laboratorieassistenter og bibliotekarer. Men de mener, at udviklingen er uheldig, når væksten i det administrative og tekniske personale sker på bekostning af det videnskabelige personale.

“Vi ser, at der er kommet langt mere kontrol fra regeringens side. Der bliver opstillet klare mål, og derfor må universiteterne ansætte administrativt personale til at sikre, at forskerne når målene. Det er et klart brud på tilliden mellem universiteter og regering”, mener Susan Wright.

Videnskabsminister Charlotte Sahl-Madsen (Kons.) havde ikke set tallene fra “Follow the money” inden konferencen og blev ikke længe nok til at kunne kommentere dem, men hun er klar til at se nærmere på, hvordan pengene bruges på universiteterne.

“Vi er overbevist om, at basisadministrationen kan vi godt gøre klogere. Nu er tiden inde til at kigge på de administrative systemer. Vi må gribe i egen barm, for vi er kommet til at sætte lidt for mange administrative systemer op. Ressourcerne skal i så høj grad som muligt bruges på forskning og undervisning”, fastslår ministeren.

Ingen brugerbetaling

I England kan universiteterne kræve op til 3.400 £ om året fra deres studerende.

“Ja, vi kan se, at universiteterne får flere penge. Men hvor går pengene hen? Og bliver de brugt rigtigt i forhold til universiteternes kerneområder?”, spurgte Susan Wright, professor i organisation ved Danmarks Pædagogiske Universitetsskole.

“Vi ser, at der er kommet langt mere kontrol fra regeringens side”.

Susan Wright

Mange af universiteterne er begyndt at kræve, at loftet hæves til 10.000 £ om året – andre, at der slet ikke er et loft, men at det er markedskræfterne, der styrer. Derfor går diskussionen på, om de studerende skal betale mere, eller om pengene skal bruges klogere.

Videnskabsminister Charlotte Sahl-Madsen er klar til at gå nye veje i forhold

til finansieringen af universiteterne.

“Der har aldrig været flere midler til forskning og uddannelse end i dag, og ambitionerne har aldrig været større. Men der er god grund til at drøfte fremtidens finansiering, og det er ikke naturgivent, at alle midlerne skal komme fra staten”.

Til gengæld afviser hun, at det bliver de studerende, der skal punge ud. To univer-

sitetsrektorer ytrede for nylig ønske om brugerbetaling, men det er ikke vejen at gå, fastslår Charlotte Sahl-Madsen. <<

KONKLUSIONERNE FRA FOLLOW THE MONEY

- De statsfinansierede midler er steget med 40 procent, men meget er udlagt til konkurrence.
- Udgifterne er steget med 32 procent.
- Udgifterne til administration er steget 75,7 procent svarende til en stigning på 2,4 procent af universiteternes samlede udgifter.
- Udgifterne til centraladministrationen er steget med 89 procent.
- Der er efterhånden lige mange TAP'er og VIP'er ansat.
- Universiteternes værdi og likviditet er kraftigt forbedret.
- Der er kommet 2-4 procent flere studerende i perioden.

Ændring i administrationen på de otte universiteter

	STIGNING I TAP-STILLINGER	CENTRAL- ADMINISTRATIO- NENS STIGNING I TAP-STILLINGER	STIGNING I ADMINISTRATIONS- OMKOSTNINGER
KU	8 %	28 %	46 %
AU	54 %	62 %	132 %
SDU	42 %	45 %	81 %
RUC	4%	-88%	50 %
AAU	19 %	-10%	34 %
DTU	144 %	236 %	277 %
CBS	25 %	48 %	58 %
ITU	49 %	76 %	102 %

Livliner i auditoriet

Heller ikke forelæsninger kan længere foregå uden at blive peppet interaktivt op. Senest har Syddansk Universitet investeret i 250 såkaldte clickers. De minder om fjernbetjeninger og bliver netop nu afprøvet på et pilotprojekt for studerende ved Institut for Biokemi og Molekylær Biologi. Forelæseren stiller auditoriet et spørgsmål, og de studerende kan med deres clicker vælge mellem en række svar. Når 200 studerende har svaret, giver det hurtigt forelæseren en idé om, hvorvidt de studerende har forstået hans forelæsning eller ej. Især på store hold på grundforløbene, hvor de studerende har meget forskellig baggrund, kan det være en fordel, mener manden bag pilotprojektet, lektor Jacob Møller-Jensen.

Foto: Colourbox

Kvinderne sidder længere på skolebænken

Flere og flere danskere får en lang videregående uddannelse, og især kvinderne er flittige.

Tal fra Danmarks Statistik viser, at antallet af 35-årige med en lang videregående uddannelse er steget fra 7,5 procent i 2001 til 13 procent ved årets begyndelse. Det betyder, at hver 15. dansker nu hører til gruppen af højtuddannede. Kvindernes andel udgør 51,4 procent af de 35-årige med en lang uddannelse, hvor det for ti år siden drejede sig om 43,9 procent.

Gener kan tændes og slukkes

Mistanken har været der længe. Nu har danske forskere påvist, at udefrakommende stresspåvirkning som forurening, tobaksrøg og kemikalier kan påvirke vores gener, og at påvirkningen måske er skyld i, at vi udvikler sygdomme som fx kræft. Det er en forskningsgruppe fra Biotech Research and Innovation Centre (BRIC) på Københavns Universitet, der står bag den nye forskning.

Påvirkningen af generne starter allerede i fosterstadiet.

“Vores cellers egenskaber er dikteret af cellens arvemateriale, generne. Nogle af generne er slukkede, mens andre er tændte på et givent tidspunkt. Det, vi viser, er, at udefrakommende stresspåvirkning kan tænde for nogle slukkede gener”, forklarer forskergruppens leder, Klaus Hansen, til Videnskab.dk.

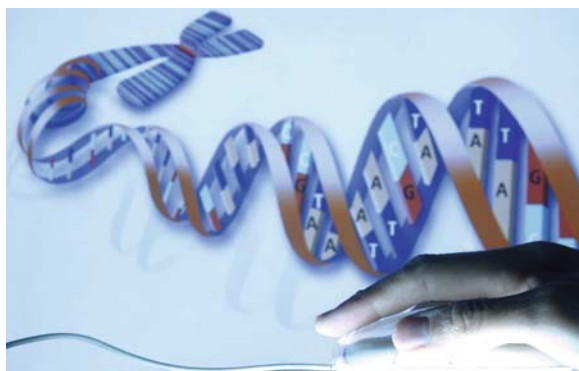

Foto: Colourbox

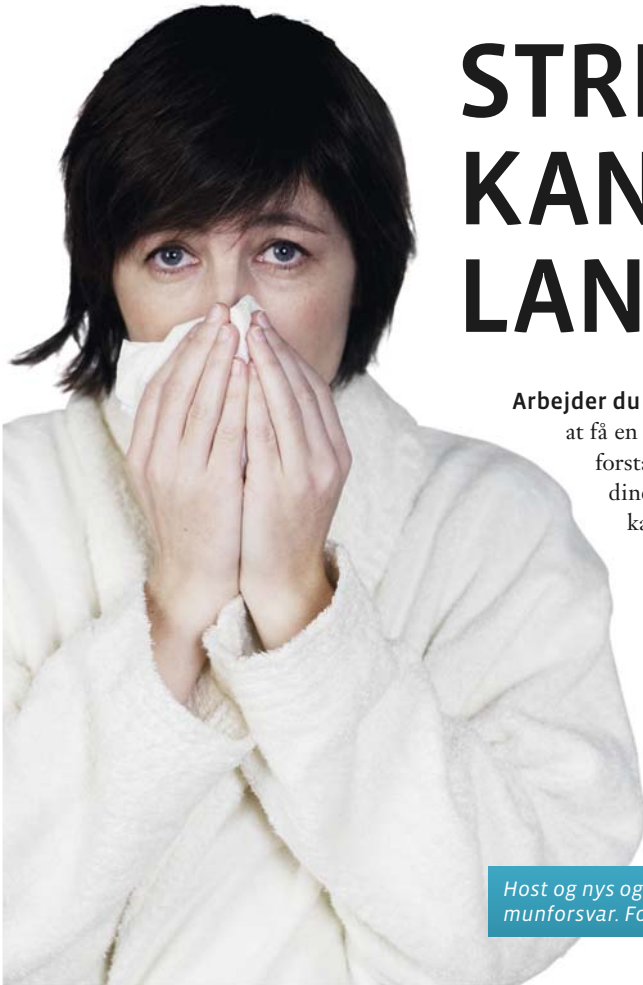
Danske forskere er verdens mest citerede

En statistik, som for nylig blev bragt i det velanskrevne britiske magasin Times Higher Education, bringer danske forskere ind på en fornem førsteplads, når det gælder antallet af citationer fra de forskningsartikler, som de har fået publiceret i årene 2005-2009. Danmark ligger foran Schweiz på en andenplads, Holland på en tredjeplads og Sverige på en fjerdeplads.

Men to lektorer advarer i Politiken mod den overdrevne fokus på indikatorer og rangordninger. Citationer er ikke udtryk for forskningskvalitet per se, og kvantitative forskningsindikatorer kan aldrig stå alene, selv om de er vigtige, skriver Kristian H. Nielsen fra Aarhus Universitet og Jesper W. Schneider, lektor i bibliometri.

“Som tiden er nu med stor arbejdsløshed blandt nyuddannede, er det rigtig vigtigt at skabe gode kontakter til virksomhederne allerede under studiet og vise sig selv og sine kompetencer frem – og en karrieremesse er et oplagt sted at gøre det”.

Kristoffer Drachmann, projektleder på SICEF Karrieremesse, som fandt sted i september i København

STRESS KAN GIVE DIG EN LANG NÆSE

Arbejder du for hårdt, risikerer du at få en lang næse – i dobbelt forstand. Ikke nok med, at dine overtimer på jobbet kan give dig stress. Du risikerer samtidig at blive forkølet. Faktisk har stressede personer dobbelt så høj risiko for at blive angrebet af forkølelse og influenza sammenlignet med ikke-stressede personer.

Sammenhængen mellem stress, forkølelse og influenza er omtalt i Videnskab.dk. Bag undersøgelsen står blandt andre professor, dr.med. Bobby Zachariae fra Aarhus Universitetshospital.

Forskerne bag undersøgelsen har analyseret en stor mængde videnskabelig litteratur om sammenhængen mellem stress, forkølelse og influenza. Resultatet er offentliggjort i *Psychosomatic Medicine*. Ifølge forskerne vil en større indsats på arbejdspladserne mod stress sandsynligvis give færre sygedage. *la*

Host og nys og hovedpine. Stress svækker dit immunforsvar. Foto: Colourbox

Ekspert i friluftsliv

Ekspert i friluftsliv. Det er, hvad de studerende ved en ny masteruddannelse efter endt studium kan kalde sig. De vil på lederniveau kunne arbejde i både offentlige, halvoffentlige og private virksomheder med bl.a. naturformidling, turisme, sundhedsfremme, rekreation og udvikling af friluftaktiviteter eller som ansatte på seminarier, i folkeskoler, på efterskoler, naturskoler eller andre skoler.

I 1980'erne blev det muligt at uddanne sig som friluftsliv- eller naturvejleder. Med de ca. 900 friluftsliv- og naturvejledere, som findes i dag, er der imidlertid opstået et behov for yderligere at kunne dygtiggøre sig, ikke mindst på det forskningsmæssige område. Derfor udbyder Skov & Landskab på LIFE, Det Biomedicinske Fakultet ved Københavns Universitet, fra

januar 2011 uddannelsen fleksibel master i friluftsliv. Uddannelsen er blevet til i et samarbejde med Institut for Idræt på KU.

Den nye masteruddannelse er en såkaldt "fleksibel master". Det vil sige en efter- og videreuddannelse tilrettelagt som et deltidsstudium, der gennemføres ved siden af almindeligt fuldtidsjob. Normal studietid vil være to år, men forløbet kan også tages over tre eller seks år.

Uddannelsen svarer til en kandidatuddannelse og retter sig imod personer, der interesserer sig for sundhed, friluftsliv, turisme, rekreation og idræt.

Foto: Jan Kjær

Flere oplysninger om studiet kan fås på www.masterifriluftsliv.dk eller hos studieleder Peter Bentsen på pbe@life.ku.dk. Ansøgningsfrist er 1. november 2010.

Høje frafaldsprocenter på uddannelsen og et stort sygefravær har altid plaget SOSU-området. En ErhvervsPhD skal forsøge at finde veje til at rette op på den dårlige statistik. Pennefører på forskningsprojektet er cand.mag. Charlotte Wegener.

Ph.d. i

Medarbejder-
drevet innovation

Arbejdsglæde

Samarbejde

Erhvervs- PhD- ordningen

Den erhvervsrettede ph.d. blev indført i private virksomheder allerede i 2002. ErhvervsPhD'en har til formål at styrke forskning med udgangspunkt i erhvervslivet.

Fra foråret 2010 har også ph.d.-projekter inden for den offentlige sektor kunnet modtage tilskud. 10 offentlige ErhvervsPhD'er bliver støttet i år, og 10 til næste år.

De treårige forløb retter sig mod personer, som enten bliver ansat som ErhvervsPhD-stude-

rende eller i forvejen er ansat i en virksomhed og samtidig bliver indskrevet på et universitet.

Den studerende deler sin tid mellem arbejdsplads og studier. Lønnen betales af virksomheden, der får tilskud fra staten.

Universitetet får dækket sin udgift til vejledning af den studerende.

arbejdsglæde

Nu er det også muligt at blive ErhvervsPhD inden for den offentlige sektor. Charlotte Wegener, cand.mag. i dansk og musik, bliver en af de første.

Den ene fod solidt plantet i den travle hverdag blandt elever og undervisere på Social- og Sundhedsskolen i Silkeborg og den anden fod solidt plantet i den akademiske verden på Aalborg Universitet med næsen i bøgerne og tid til faglig fordybelse.

Sådan bliver hverdagen de næste tre år for HR- og udviklingskonsulent på Social- og Sundhedsskolen i Silkeborg, cand.mag. i dansk og musik Charlotte Wegener.

Hendes projekt er blandt de første, der er blevet godkendt som et ErhvervsPhD-projekt med basis i en offentlig virksomhed. Udgangspunktet er hendes arbejdsplads, SOSU-skolen, og de omgivende kommuner Silkeborg, Skanderborg og Favrskov, som er de primære aftagere af skolens SOSU-elever. Den 44-årige cand. mag. skal undersøge frafaldet på uddannelserne og – i forlængelse deraf – sygefraværet på SOSU-arbejdspladserne.

“I forvejen ved vi meget om, hvad der forhindrer et stort frafald og et højt sygefravær på arbejdspladser og uddannelser, men vi mangler mere viden om, hvordan dette kan omsættes til et endnu bedre samarbejde mellem skole og praksis”, forklarer Charlotte Wegener.

Hun er den første, der vil have frafaldet på uddannelser og sygefraværet på arbejdspladserne under samme lup i et forskningsprojekt.

“SOSU-uddannelserne veksler mellem skole- og praktikperioder, og det er i denne vekselvirkning, at elevernes faglige identitet skal udvikles. Derfor er det vigtigt, at skole og praksis i samarbejde løbende udvikler undervisningsformer og indhold. Vi skal også arbejde på at styrke båndene fra eleverne på skolen til deres fremtidige arbejdspladser. Jo bedre det sociale netværk fungerer, jo større bliver arbejdsglæden”, siger Charlotte Wegener.

Ser tingene udefra

Hun oplever, at SOSU-eleverne efterspørger en mere tydelig sammenhæng mellem det, der foregår på skolen, og den virkelighed, de skal ud i bagefter.

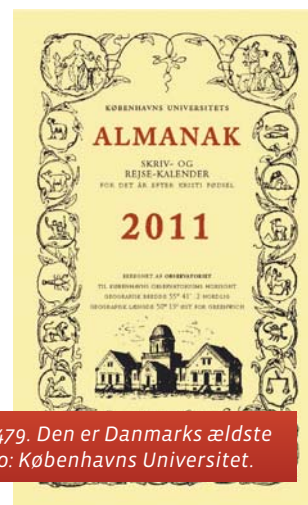
“Fx arbejder SOSU-hjælpere typisk i team ude i kommunerne. På skolen arbejder de også i grupper og laver projekter, men det forbinder de ikke altid med deres fremtidige rolle som del af et team. Eleverne efterspørger også mere viden om et område som konflikthåndtering. Det betyder meget, at eleverne føler sig ordentligt klædt på til at håndtere konflikter med både borgere og kolleger på en arbejdsplads, hvor arbejdet indebærer en tæt kontakt med andre mennesker”, forklarer Charlotte Wegener.

Som forhenværende underviser, uddannelseschef og konsulent inden for social- og sundhedsuddannelserne har Charlotte Wegener et indgående kendskab til kulturen og arbejdsformen på området. Det opfatter hun som en styrke snarere end et problem.

“Min rolle som konsulent har vel også været at udfordre den måde, tingene bliver gjort på, se det lidt udefra og med kritiske briller. Den store gevinst i forbindelse med en ErhvervsPhD er, at vi får chancen for at invitere nye aktører ind. Vi færdes på universitetet i en forholdsvis lille verden, hvor tankegangen og måden at gøre ting på ikke altid bliver udfordret. Jeg har fået tilsagn fra fx dygtige uddannelsesansvarlige i kommunerne og medarbejdere på Teknologisk Institut og Alexandra Instituttet i Århus, som arbejder med innovation. De skal være med i projektets styregruppe og kigge os over skulderen undervejs. Det bliver rigtig interessant for os at sætte mennesker sammen, som ikke normalt mødes, alene med det formål at udvikle SOSU-uddannelserne og -arbejdspladserne”. <<

“Den store gevinst i forbindelse med en ErhvervsPhD er, at vi får chancen for at invitere nye aktører ind. Vi færdes på universitetet i en forholdsvis lille verden, hvor tankegangen og måden at gøre ting på ikke altid bliver udfordret”.

Gammel almanak giver ny viden

Almanakken blev udgivet første gang 1479. Den er Danmarks ældste publikation, som stadig udkommer. Foto: Københavns Universitet.

Solcirklen, søndagsbogstavet, gyldentallet og epakten. Lyder det bekendt? Så kender du sikkert også Københavns Universitets almanak. Den er over 500 år gammel, men evig ung.

“**Saturn er en af de flotteste** og smukkeste planeter i vores solsystem”, synes Birgitta Nordström, der i disse uger er i fuld gang med at redigere det astronomiske stof til næste års almanak fra Københavns Universitet.

I almanakken for 2011 er Saturn udnevnt til Årets Planet.

“Saturn er vældig interessant at beskæftige sig med netop nu, fordi vores viden om planeten vokser meget hurtigt i disse år”, forklarer astronomen, der håber, at næste års almanak kan formidle helt ny vi-

den i populær form om planeten med de mange ringe.

I dag ved man for eksempel, at Saturn med sin enorme tyngdekraft kan holde fast på ikke færre end 63 måner. Man ved også, at en af disse måner, Enceladus, kan udspy kaskader af iskrystaller, der ligesom gejserer står ud i rummet i vældige søjler på op til 500 kilometers højde.

Ny himmel hver dag

Enceladus’ vulkanske aktivitet kan ikke ses fra Jorden uden en astronomisk kikkert, men det kan de fleste andre fænomener, der er nævnt i almanakken.

“Vi håber, at man med almanakken kan få større udbytte af at følge årets gang på himlen”, siger Birgitta Nordström, der selv holder af at studere hverdagens små forandringer på himlens bue.

“Jeg er lige kommet hjem fra Chile, hvor man kunne se Mælkevejen spejle sig på ørkenens grusede overflade. Det var fantastisk, men jeg bliver faktisk lige så betaget af at se vores hjemlige høstmåne, når den hæver sig som en kæmpe appelsin på en diset himmel. Eller når jeg følger planeten Venus i dens

cyklus fra morgenstjerne til aftenstjerne. Himmellegerne er smukke i sig selv, men det er klart, at nydelsen bliver endnu større, hvis man har en lille smule viden om de ting, man ser”.

Tegn i sol og måne

Med den lille gule bog i hånden kan man få styr på meget mere end dages længde og navne. Man kan for eksempel læse, hvornår solen og månen passerer horisonten, og om solens indgangsdage i dyrekredsens tegn. Her er også en muslimsk kalender og en jødisk kalender samt en oversigt over de vigtigste græsk-katolske helligdage. Her er kirkeår og solformørkelser og møntsystemer i fremmede lande.

Hvert år i 530 år har Københavns Universitets almanak holdt rede på årets gang. Almanakken er Danmarks ældste publikation, som stadig udkommer.

“Vi forsøger at forny os med artikler om moderne fænomener samt i den måde, vi organiserer stoffet på, men hovedsigtet er stadig at udgive en videnskabeligt funderet kalender”, fremhæver Birgitte Nordström fra Niels Bohr Institutet. <<

“De fleste astronomiske fænomener, der er nævnt i almanakken, kan ses med det blotte øje eller med en lille kikkert”, fortæller dr.phil. Birgitta Nordström. Foto: Eget foto.

“Vi håber, at man med almanakken kan få større udbytte af at følge årets gang på himlen”.

TAG EN KOP KAFFE, OG HJÆLP VERDENS FATTIGE BØNDER

Nu bliver det muligt at holde en velfortjent pause og samtidig gøre en forskel for nogle af verdens fattigste bønder.

Onsdag den 27. oktober afholdes årets Fairtrade Kaffepause. Målet med pausen er enkelt: Så mange danskere som muligt skal indtage så mange Fairtrade-mærkede produkter som muligt. Og formålet er lige så enkelt: Jo mere der spises og drikkes, jo flere af verdens fattigste bønder får gavn af pausen.

Til Kaffepausen kan du vælge at samle kolleger, kunder eller samarbejdspartnere til en kop Fairtrade-kaffe eller -te. Du kan også invitere venner og familie til kaffe og kage bagt med Fairtrade-rør-

sukker og -chokolade. Eller give ungerne en Fairtrade-banan med i madpakken. Du bestemmer selv hvordan og hvornår på dagen.

Eneste regel for at deltage er, at alle Kaffepause-gæster indtager mindst et Fairtrade-mærket produkt hver i løbet af onsdag den 27. oktober.

For at være med skal du tilmelde dig på www.kaffepausen.nu. Fairtrade Kaffepausen er en mulighed for at få flere forbrugere, virksomheder og organisationer til at gøre Fairtrade til en del af de faste indkøbsvaner. Og dermed gøre en forskel, der rækker længere. *mt*

FAIRTRADE
KAFFE
PAUSE

27. OKT. 2010

Magisterforeningens
medlemmer kan også
blive medlem i LIC.
Meld dig ind på lic.dk
og få adgang til de
gode tilbud.

Brasserie d'Ecaussinnes

Ultrapres Øllikør 20% 70 cl

Opvarmes forsigtigt til ca. 60 grader og serveres i shotglas med flødeskum på toppen. En anderledes oplevelse der skal prøves i stedet for det traditionelle tilbehør til kaffen efter en god middag

Vejl. pris 159,-
Medlemspris

149,-

Ørbæk

Nutty økologisk 50 cl

En velafbalanceret nøddebrun øl, som har en fin balance mellem de lyse og mørke maltsorter. Den aromatiske humlesmag efterlader en lang og behagelig mundfornemmelse

Vejl. pris 24,95
Medlemspris

23,-

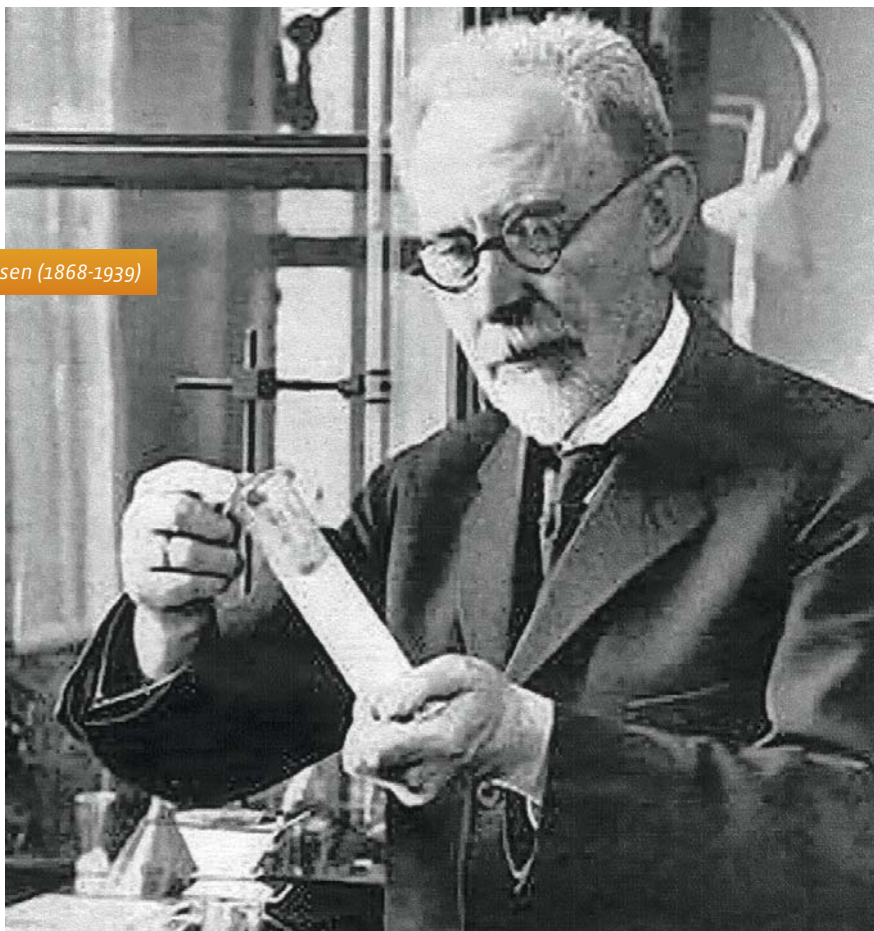

Lærernes Indkøbscentral
Køb på nettet og få leveret
til døren: www.lic-netshop.dk

Varehuse:

Turbinevej 9, 2730 Herlev
Jens Olsens Vej 9, Skejby, 8200 Århus N
Tlf. 44 85 46 00

Søren Peter Lauritz Sørensen (1868-1939)

S.P.L. SØRENSEN

Søren Peter Lauritz Sørensen, der i ind- og udland benævnes S.P.L. Sørensen, blev student fra Sorø Akademi og læste derefter kemi på Københavns Universitet, hvor han hele to gange indkasserede universitetets guldmedalje. Med en doktorgrad i bagagen blev han ansat på Polyteknisk Læreanstalt, før han i 1901 blev forstander for Carlsbergs Laboratorium. Den forskning, han præsterede de følgende 40 år, har haft afgørende betydning for udviklingen af biokemien som videnskab. Men S.P.L. Sørensen har også haft stor betydning på områder som biologi, medicin og landbrugsvidenskab, fortæller ph.d. og lektor i kemi Børge Riis Larsen.

Øllet blev hans skæbne

Forskningen på Carlsbergs Laboratorium havde det overordnede formål at forbedre øllet. Derfor skrinlagde S.P.L. Sørensen sin interesse for uorganisk kemi og kastede sig over biokemien, som kunne relateres til øl. Han undersøgte bl.a. kemiske egenskaber af de biologiske byggestene aminosyrer og proteiner.

Et af hans første store resultater var den såkaldte formoltitrering, som i de efterfølgende årtier blev brugt i lægevidenskaben

til bestemmelse af ammoniumudskillelsen i urin. Men i 1909 udsendte han sin vigtigste videnskabelige produktion i form af en større afhandling om enzymer.

“Det var her, S.P.L. Sørensen som den første i verden indførte den kemiske størrelse pH. pH-skalaen går fra lidt under 0 til lidt over 14 for vandige opløsninger ved stuetemperatur og beskriver en opløsnings surhedsgrad. Jo lavere pH-værdi, jo mere sur er opløsningen, og jo højere, jo mere basisk”, fortæller Børge Riis Larsen.

Afhandlingen indeholdt flere andre epokegørende nyskabelser. S.P.L. Sørensen introducerede bl.a. også begrebet “puffer”, som er en saltblanding, hvis pH-værdi kun ændres minimalt ved tilsætning af en lille mængde syre eller base eller ved fortynding. I dag bruges puffer primært til at fastholde en opløsnings surhedsgrad, hvis man ønsker at undersøge en reaktion ved en bestemt pH-værdi. Puffer anvendes også ved indstilling af de elektroniske pH-metre, som har afløst fortidens pH-indikatorstrimler.

Tilløb til nobelprisen

Det er i mange sammenhænge vigtigt at kunne fastlægge pH-værdien helt præ-

cist – fx vil en ændring på få tiendedele i blodets pH-værdi på grund af manglende insulintilførsel ved diabetes-1 medføre en livstruende tilstand. Med S.P.L. Sørensens pH-skala, der er logaritmisk – det vil sige, at når koncentrationen af hydrogenioner bliver 10 gange så stor, falder pH-værdien med 1 – fik man et brugervenligt udtryk for surhedsgraden.

“I stedet for at skrive, at koncentrationen af hydrogenioner i menneskets blod er omkring 0,00000004 mol/liter, er det nemmere og forbundet med en lavere risiko for mere eller mindre skæbnsvangre fejlregninger at fortælle, at det svarer til en pH-værdi på 7,4. Tilsvarende på alverdens varedeklorationer, hvor pH-værdien hurtigt kan aflæses af forbrugerne”, siger Børge Riis Larsen.

S.P.L. Sørensen er blevet indstillet til nobelprisen talrige gange. På baggrund af hans store betydning undrer det Børge Riis Larsen, at Post Danmark ikke har fundet anledning til at publicere et frimærke med den kendte kemikers kontrafej.

“Man kunne også opkalde en vej eller plads efter ham – han er dog en af vores største naturvidenskabsmænd”. <<

www.phmetropol.dk/cls

DIPLOMUDDANNELSE I LEDELSE

Kompetencegivende lederuddannelse på bachelorniveau

Professionshøjskolen Metropol er Danmarks eneste landsdækkende udbyder af diplomuddannelsen i ledelse. Her kan du med udgangspunkt i et stærkt fagligt miljø og sammen med andre ledere få en uddannelse til tiden og til fremtiden.

Vi arbejder ud fra ambitionen om at uddanne til ledelse der virker og ledelse der udfordrer.

Det betyder, at uddannelsen på en gang virker i praksis, men også udfordrer dig til at skabe forandringer i både dit personlige lederskab, for dine medarbejdere og i din organisation.

Vi har studiestart to gange om året, og du kan tage uddannelsen mens du arbejder.

Læs mere på www.phmetropol.dk/cls

Kontakt

Tue Sanderhage, tusa@phmetropol.dk eller en af vores koordinatore på cls@phmetropol.dk

METROPOL

Center for Ledelse
og Styring

Private arbejdsgivere fedtede med barselsorlov

Halvdelen af alle privatansatte mandlige DM-medlemmer får højst to ugers betalt barsel af deres arbejdsgiver, viser ny undersøgelse fra Magisterbladet. Der skal lovgives om øremærkning af mere barsel til mænd, siger eksperter.

To uger ud af 52. Så kort betalt orlov får 46 procent af alle mænd af deres arbejdsgiver i det private erhvervsliv, når familien forøges med et barn. Der er ifølge lovgivningen kun øremærket to ugers orlov til manden i forbindelse med fødslen, og rigtig mange private arbejdsgivere strækker sig tydeligvis ikke til at betale løn i længere tid end i de to uger. Det viser en undersøgelse, som Magisterbladet har foretaget blandt samtlige 4.700 privatansatte medlemmer i DM.

I undersøgelsen medvirker i alt 1.838 mænd og kvinder, og her svarer halvdelen af de knap 650 mænd, at de højst får to

uger med fuld løn under barsel. Vil disse mænd således have mere barsel, bliver det uden løn, eller også må de vente til senere i den 1-årige barselsperiode og nøjes med dagpenge.

Undersøgelsen viser samtidig, at ca. 25 % af de privatansatte mænd kun holdt 2 ugers orlov, ca. 45 % holdt mellem tre og 12 uger, 17 % holdt fra 13 uger op til et år, mens 13 % overhovedet ikke holdt barselsorlov.

Helt uacceptabelt

At 46 procent af alle privatansatte mænd får højst to ugers orlov betalt af deres ar-

bejdsgiver, er helt uacceptabelt, mener formand i DM Ingrid Stage.

“Disse tal overrasker ikke, men det er helt uacceptabelt. Dels fordi vi ved, at mange af vores mandlige fædre ønsker en længere barselsorlov, dels fordi den korte barsel til faderen og den lange til moderen fastholder uligelønnen. Al forskning viser, at det er barslen, der er helt afgørende i forhold til forskellen i lønudviklingen for mænd og kvinder”, siger Ingrid Stage.

Billedet blandt alle danske mænd er formentlig endnu værre, end det undersøgelsen viser for mandlige privatansatte medlemmer i DM. SFI's evaluering af den

“Barselsorlov med løn gælder kun kvinder. Mænd har ret til to uger inden for de første 14 ugers barsel, og der står intet om løn til mænd under barsel”.

“Vores ledelse vil helst forringe vores barselsorlovsforhold. Det er kun ved hjælp af DM, den overholder de forhold, som er beskrevet i vores kontrakter”.

Privatansat mandligt DM-medlem

OM UNDERSØGELSEN

Magisterbladets undersøgelse om barselsorlov for privatansatte mænd og kvinder er udsendt som spørgeskema til 4.700 privatansatte medlemmer i DM. 1.838 svarede i undersøgelsen, hvoraf de 650 er mænd og 1.188 kvinder.

Barselsorlov

Kvinder har som hovedregel ret til 4 ugers barselsorlov før fødslen og 14 uger efter fødslen (ifølge funktionærloven). Mænd har ret til 2 ugers orlov i løbet af de første 14 uger efter fødslen.

Til deling: Mor og far har derudover begge ret til hver 32 ugers forældreorlov. Forældrene har dog kun ret til i alt 32 ugers dagpenge under forældreorloven. Økonomi: De økonomiske forhold under barselsorloven afhænger

af jobsituation. De fleste har ret til barselsdagpenge i orlovsperioden. En del lønmodtagere har dog ret til løn under en del af orloven.

Kilde: Borger.dk

fleksible barselsorlov fra 2007 viste nemlig, at jo højere uddannelse man har, desto mere barsel tager man også. Mandlige medlemmer i DM tager derfor gennemsnitligt mere barsel end den gennemsnitlige danske mand.

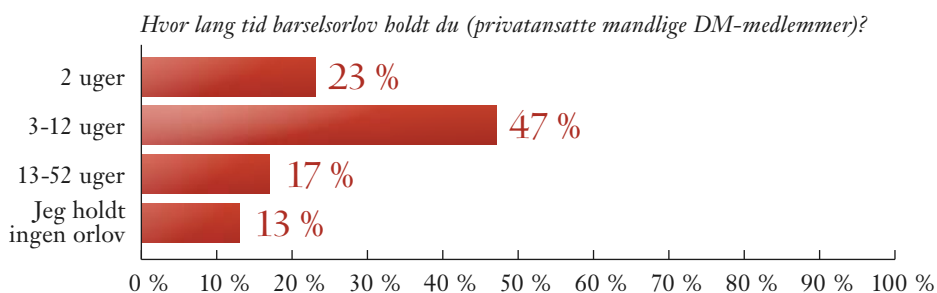
Mere øremærkning af barsel

DM ønsker 12 ugers øremærket barsel til mænd, og Ingrid Stage understreger, at der helt generelt er behov for at rette op på den ubalance, som undersøgelsen påviser både af hensyn til løn- og karriereudviklingen, men også af hensyn til forholdet mellem forældre og barn.

Mange DM-medlemmer efterspørger i undersøgelsen, at en øremærkning af barsel til fædre fastsættes ved lov, så arbejdsgiverne ikke smyger sig udenom.

“Øremærkning af barsel til mænd med løn er en rigtig god idé”, udtaler en, mens en anden foreslår, at det skal være obligatorisk for fædre at tage de sidste seks måneder af orloven. “Hvis man ikke går den vej, opnår man ikke, at de to køn ligestilles”.

En tredje påpeger også, at øremærkning af flere ugers barsel til mænd sikrer, at “kvinderne ikke bliver valgt bevidst eller ubevidst fra” af arbejdsgiveren. <<

Støjberg: MF'ernes barselsordning er favorabel

Mens en stor del privatansatte lønmodtagere får højst to ugers løn under barsel, så har Folketingets politikere bestemt ved lov, at de har ret til 12 måneders barsel med fuld løn – minimum 648.000 kroner. Magisterbladet har spurgt den ansvarlige beskæftigelsesminister, Inger Støjberg (V), om hvorfor.

ET ÅRS BARSEL TIL MINIMUM 648.000 KR.

Siden 2006 har medlemmer af Folketinget haft ret til 12 måneders barsel med fuld løn. I 2006 blev MF'ernes nuværende barselsregler vedtaget af MF'erne selv ved en afstemning til Folketingets lovbog, Foretningens ordenen. 115 politikere fra begge fløje stemte "for" til forslaget. En af dem var nuværende beskæftigelsesminister Inger Støjberg (V). Ingen stemte "imod". Før afstemningen i 2006 havde folketingspolitikere ret til 4 års barsel med fuld løn.

En stor undersøgelse af Magisterbladet om alle privatansatte DM-medlemmers barselsvilkår viser, at knap hver anden mand får højst to ugers betalt barsel af sin arbejdsgiver. Hvad fortæller det dig som ansvarlig minister på området om, hvordan det går med ligestilling på barselsområdet herhjemme?

"Jeg ser gerne, at mænd tager mere barsel, end de gør i dag. Men jeg vil ikke arbejde for at øremærke barsel til mænd, for reglerne på området er gode nok, som de er i dag".

Al forskning viser, at det er barslen, der er helt afgørende i forhold til forskellen i lønudviklingen for mænd og kvinder. Den korte barsel til faderen og den lange til moderen fastholder uligelønnen. Flere eksperter udtaler desuden til Magisterbladet, at når mænd har så dårlige

barselsvilkår – både lovgivningsmæssigt og på arbejdspladserne – er der tale om diskrimination. Hvad mener du om den udlægning?

"Jeg vil helt afvise, at mænd bliver diskrimineret og har dårlige barselsforhold på grund af lovgivningen. Den fleksible barselsorlov giver gode muligheder for de danske familier til selv at bestemme over barslen. Vi politikere skal ikke sidde med ved spisebordet hjemme hos de danske familier og bestemme, hvordan barslen skal fordeles. Denne ret er et familieanliggende".

MF'erne har siden 2006 haft ret til 12 måneders barsel med fuld løn. Hvorfor skal Folketingets politikere have så meget bedre barselsforhold end den største del af befolkningen?
"Man kan se spørgsmålet om barsel, som når løn diskuteres og forhandles i over-

“Barselsregler skal fastsættes ved lov, ellers smyger firmaer som mit sig udenom. Øremærket barsel til mænd er en rigtig god idé”.

Privatansat mandligt DM-medlem

Beskæftigelsesminister Inger Støjberg (V) har ingen intentioner om at blande sig i barselsvilkårene for privatansatte. Selv har hun stemt for, at folketingspolitikere har barselsorlov i et år til en minimumsløn på 648.000 kr.

enskomstforhandlingerne mellem arbejdsmarkedets parter. På finansområdet er der eksempelvis i dag gode barselsvilkår, som forhåbentligt også kan være vejen frem for andre brancher. Men jeg er ikke tilhænger af regelændringer”.

Hvad synes du selv om MF'ernes barselsordning?

“Det er en favorabel ordning”.

Synes du, at barselsvilkårene for Folketingets politikere er retmæssig, når barselsvilkårene er så meget ringere for en stor del af befolkningen?

“Jeg blander mig ikke i overenskomsterne på arbejdsmarkedet. Vores regler om barselsorlov er aftalt partierne imellem, og dem ser jeg ingen grund til at ændre på”.

Regeringen er jo imod øremærkning af barsel til mænd. Men samtidig har Folketinget med regeringen i spidsen sørget for, at mandlige politikere har ret til 12 måneders barsel med fuld løn. Er det ikke dobbeltmoralisk?

“Det kan man slet ikke sætte op på den måde. Det vil være en skæv sammenligning. Det er helt klart, at i de andre nordiske lande, hvor man har tvunget mænd til at tage mere barsel, bliver fordelingen af barsel også mere udlignet. Men vi skal ikke være med til at gribe ind i danske familiers fordeling af barslen. Den kan de selv fordele”.

Men er barselsvilkårene på det private arbejdsmarked i dag gode nok efter din mening?
“Jeg har ikke intentioner om at blande mig i, om vilkårene er gode nok. Vi poli-

itikere skal sætte gode rammer op, og det gjorde vi med indførelsen af den fleksible barselsordning i 2002. Så er det i forhandlingerne mellem arbejdsmarkedets parter om overenskomsterne, at man skal finde løsninger. Rammerne for, om det fungerer er, som de skal være”. <<

Læs også artiklen
“MF'ere forgylder sig selv under barsel”
i Magisterbladet nr. 15/2010.

“Tyngden ligger et andet sted end barsel”

Virksomheden AS3 tjener millioner på aktivering af ledige. Over for kunder markedsføres AS3 som en arbejdsplads med styr på værdierne og et godt arbejdsmiljø. Men når det gælder barsel til de ansatte, giver virksomheden ikke en krone.

Det går godt for AS3 Companies. Selskabet havde sidste år et overskud på 94 mio. kroner efter skat, hentet hjem på blandt andet aktivering af ledige akademikere.

Dermed ser det også overordentligt godt ud for selskabets direktør, Allan Gross-Nielsen, der ejer langt størstedelen af virksomheden.

Virksomhedens ansatte nyder tilsynende også godt af opturen. På AS3's hjemmeside hedder det, at de to grundlæggende værdier for virksomheden er “forretningsorienteret” og “ordentlig”. Det sidste betyder konkret, at “medarbejderens sundhed og trivsel er det afgørende”. At der ikke er tale om tomme ord, forstår man med hjemmesidens henvisning til, at AS3 har modtaget “Arbejdstilsynets grønne smiley”.

Men når det gælder kroner og øre og de ansattes barselsvilkår, er der ikke meget at smile af. AS3 giver udelukkende barslende medarbejdere det, den er forpligt til ifølge loven, nemlig 18 uger med halv løn til kvinder. Mænd får ingenting. Dertil kommer så de penge, som virksomheden får fra Barselsfonden, hvilket er ca. 50 kr. mere end dagpengesatsen.

Men er du uenig i, at kroner og øre er det grundlæggende for den ansatte?

Allan Gross-Nielsen kender tilsynende ikke selv barselsvilkårene i AS3. I hvert fald hævder han i første omgang, at han “ikke er orienteret om reglerne”. Det er han derimod, da Magisterbladet tre dage senere snakker med ham igen.

AS3 bryster sig af at være en ordentlig og en attraktiv arbejdsplads med et godt arbejdsmiljø. Men hvordan harmonerer det med, at AS3 giver medarbejderne de dårligst mulige barselsvilkår?

“Vi har valgt at prioritere anderledes end andre virksomheder. Barsel er jo en del af det samlede billede i forhold til de muligheder, vi generelt tilbyder vores ansatte. Vi bruger mange midler på at have et godt arbejdsmiljø, fordi vi tror, et godt arbejdsmiljø betyder rigtig meget for dagligdagen. Det er jo en investering i det fysiske arbejdsmiljø, men også i det psykiske arbejdsmiljø i form af uddannelse af ledere til at håndtere de ting, der måtte opstå i forhold til psykisk beredskab og så videre”.

Men er du uenig i, at kroner og øre er det grundlæggende for den ansatte?

“Ja, det er jeg meget uenig med dig i. Alle undersøgelser viser jo, at løn i bund og grund ikke er det afgørende. Alle undersøgelser viser netop, at en god arbejdsplads og et givende arbejde betyder meget for de personer, der er i det. At være et sted med et godt værdisæt, og hvor man behandler med hinanden med respekt, betyder meget. Så ud fra den betragtning mener jeg, det er andre faktorer, der er afgørende for, hvordan man oplever sit arbejde”.

Handler respekt ikke også om sikre ordentlige vilkår?

“Men hvis man får en markedsrettet løn, så er der andre faktorer, der er afgørende”.

“Hvad er en markedsrettet løn?”

“Det er en løn, der afspejler de kompetencer, man har, og det niveau, der er i samfundet”.

Men det gør jeres vilkår jo ikke, når det gælder barsel?

“Det kan du have ret i. På barsel har vi ikke en så attraktiv pakke, som andre virksomheder har. Det er et valg, vi har truffet”.

Men synes du, jeres barselsvilkår er rimelige?

“Ja, 100 pct”. <<

Penge er ikke afgørende

Men er det at være ordentlig, når I ikke giver en krone til barsel, andet end hvad I får fra Barselsfonden?

“Når du kigger ud over de muligheder, der er, så har vi valgt at lægge tyngden et andet sted end på barsel, og det er begrundelsen for, at det er, som det er”.

AS3 lever af at hjælpe mennesker gennem forandringer. Når det gælder virksomhedens egne ansatte, er der dog ikke meget hjælp at bente.

The screenshot shows the AS3 Companies website with a navigation menu on the left and several news articles. The main article is titled "Vi støtter mennesker ved forandringer i joblivet" and discusses AS3's commitment to supporting employees through changes. Other articles mention AS3's certification and its focus on quality and competence.

EKSPERTER: REGERINGEN HAR BERØRINGSANGST FOR BARSEL

At danske mænd tager en så kort del af den samlede barselsperiode, skyldes ifølge flere eksperter i ligestilling, at regeringen har berøringsangst for at løse problemet gennem lovgivning.

Danske mænd har nordisk bundrekord i at tage barsel. De danske fædre tager bare 6 procent af den samlede barsel på 52 uger, og de halter dermed langt efter fædrene i både Finland, Norge, Sverige og Island. Danske fædres tid med børnene stiger dog lidt år for år, påpeger ekspert i ligestilling og professor ved Aalborg Universitet Anette Borchorst. Problemet er bare, at mens forskellen mellem mænd og kvinder forsvinder, og familiemønstrene ændrer sig, så er holdningen en helt anden i regeringspartierne.

“Det er ekstremt besværligt at få bedre vilkår for mænd ind i overenskomsten, når det ikke ligger i lovgivningen. Når det handler om øremærkning af barsel til mænd, taler regeringen om tvang og formynderi. Men samtidig er det jo en kendsgerning, at man i forvejen øremærker en relativt lang periode til kvinderne”, siger Anette Borchorst.

Det synspunkt er Nina Smith, professor ved Økonomisk Institut ved Aarhus Universitet, enig i.

“Hvis man vil gøre noget, skal det ske gennem lovgivning”.

Nina Smith, professor, Aarhus Universitet

“Det er et politisk spørgsmål og ansvar, om man ønsker at gøre noget ved dette. Hvis man vil gøre noget, skal det ske gennem lovgivning. Det handler både om at reservere mere tid til far, ligesom vi i dag gør det til mor. Og det handler om at løse de økonomiske aspekter, så man får fuld compensation under barsel – også i det private, og det er dyrt”, siger hun.

Øremærk barsel til fædre

Nina Smith mener, at diskussionen om fordelingen af barslen er vendt på hovedet, når man fra politisk side snakker om, at man ikke vil tvinge mænd på barsel.

“En stor andel fædre vil gerne tage mere barsel, men kan ikke på grund af alvorlige konsekvenser for karrieren og for familielivet. Hvis valget reelt var frit, ville vi se et andet mønster end i dag”, siger hun.

Ligesom Anette Borchorst og Nina Smith mener også ph.d. og ekspert iigeløn Byrial Bjørst, at det vil det være et meget klogt tiltag at øremærke yderligere forældreorlov til faren. Det vil forøge mulighederne betragteligt for at udjævne,

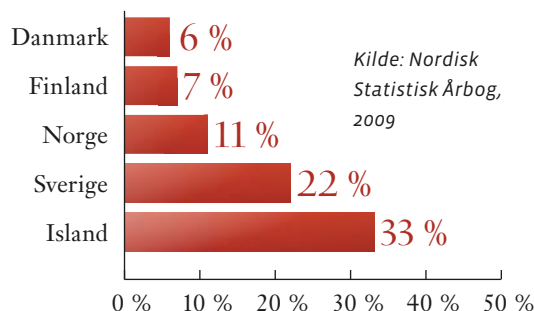
hvor meget barsel henholdsvis mor og far tager, og derigennem også lønforskelle mellem kønnene, siger han.

“På Island er barslen relativt højt betalt med tre måneder til hver af forældrene og tre måneder til deling. Det har medført, at fædrenes barsel er eksploderet og nu ligger gennemsnitligt over tre måneder, som det højeste snit i Norden. Dette islandske tiltag er vel at mærke gennemført af en borgerlig regering”, siger Byrial Bjørst, som er advokat hos Teknisk Landsforbund.

Men hvorfor tror du, at den danske borgerlige regering ikke vil øremærke forældreorlov til faren i samme grad, som de borgerlige regeringer på Island og i Sverige har gjort det?

“De danske borgerlige bekymrer sig grundlæggende ikke om dette område. De mener, vi har ligestilling. Hvis der skal ske noget, skal de skifte mening, og det har de ikke gjort hidtil, eller vi skal have ny regering”, siger Byrial Bjørst. <<

Så meget tager nordiske mænd af den samlede barsel

“Når det handler om øremærkning af barsel til mænd, taler regeringen om tvang og formynderi. Men samtidig er det jo en kendsgerning, at man i forvejen øremærker en relativt lang periode til kvinderne”, siger Anette Borchorst, professor, Aalborg Universitet.

“Humaniora er således ikke en luksusvare. Ikke alene er det sund økonomi at satse på humaniora. Det er en samfundsmæssig nødvendighed”.

HUMANISTISKE FAG – IKKE LUKSUS, MEN EN LIVSNØDVENDIGHED

Rektor Lars Pallesen fra Danmarks Tekniske Universitet (DTU) har i en tv-debat for nylig udtalt, at de humanistiske fag er en luksus, som vi kun har råd til, hvis de tekniske og naturvidenskabelige fag styrkes, så de kan skabe tilstrækkelig vækst for det private erhvervsliv. Først når andre har skabt et overskud, kan der ofres penge på humaniora, mener DTU-rektoren.

Rektor Pallesen udtrykker en almindelig tendens i tiden, om end mere direkte end de fleste.

Men det er paradoksalt, at det er netop nu, at mange humanistiske fag står for skud. Siden slutningen af 1970'erne har humanistiske kandidater måttet kæmpe med en overledighed. Og med Dansk Industri i spidsen stilles der krav om at styrke de teknisk-naturvidenskabelige fag og nedtone eller helt fjerne en række humanistiske fag. De humanistiske fag opfattes som brødløse.

De, der angriber humaniora, har dog ikke fulgt med udviklingen. I den aktuelle krise, hvor mange nyuddannede akademikere har uendelig svært ved at tilkæmpe sig en fast plads på arbejdsmarkedet, har humanisterne klaret sig rigtig godt og relativt bedre end både økonomer og ingeniører. Det har vist sig, at man med en humanistisk uddannelse er så bredt funderet og har udviklet sin kreativitet og nytænkning, så man kan gøre fyldest i mange forskellige job i såvel privat som offentligt regi.

Humaniora er således ikke en luksusvare. Ikke alene er det sund økonomi at satse på humaniora. Det er en samfundsmæssig nødvendighed. De humanistiske fag øger vores forståelse for vores egen udvikling, vores kultur og traditioner. Og de humanistiske fag giver os en større indsigt i andre kulturer, så vi bedre kan forstå hinanden og leve sammen i fordragelighed i det store globale samfund.

Tv-debatten om universiteterne fik mig til at tænke på et digt af den irske nobelprismodtager Seamus Heaney. Et digt, der kæder dansk arkæologi og irsk litteratur sammen med nutidens konflikter og får os til at reflektere over vores samtid og vores egen ageren.

Seamus Heaney har en særlig tilknytning til Danmark. Professor Glob's "Mosefolket" fra 1965 knyttede i hans fantasi tør-

vemoserne i Irland og Jylland sammen som næsten mytologiske steder, der binder fortiden sammen med nutiden. Mosefundene hjælper os til at forstå udviklingen af vores nationalkarakter og bliver en inspirationskilde til digtning om aktuelle konflikter og kultursammenstød.

I 1973 besøgte Seamus Heaney Danmark. Rejsen blev for ham en slags pilgrimsrejse. Han mødte gæstfrie danskere, der som irerne var meget bevidste om deres historie, om naturen og landskabet, og som værnedes herom. Dette møde med danskere og den danske oldtid kom der i 1975 en række digte ud af, som trækker tråde fra Danmarks fortid til Irlands nutid. En samtale med professor Glob om fundet af en ung glatraget pige, der i den danske oldtid formentlig er blevet straffet og udstødt af lokalsamfundet for ægteskabsbrud, inspirerede Heaney til digtet "Punishment". Her drager han en parallel mellem den vanære danske oldtidspige til de unge kvinder i 1970'ernes katolske kvarterer i Nordirland. Kvinder, der som straf for at komme sammen med britiske soldater fik håret klippet af, blev rullet i tjære og vist frem til hån og vanære. Oldtidspigen får den irske digter til at reflektere over sin egen stiltiende og skammelige accept af sin stammes, dvs. den katolske befolkningsgruppes hårde behandling af de "forrædere", som omgikkes de britiske besættede. Og parallellen til nutiden gælder stadig, viser debatten om såkaldte "æresdrab".

Beretningen om det frugtbare møde mellem den danske arkæolog professor Glob og den irske digter Seamus Heaney viser, hvor absurd den aktuelle debat om nyttige og unyttige uddannelser er. Hvor kortsigtet det er at opdele fag efter økonomisk bæredygtighed og arbejdsmarkedsrelevans, og hvor forfejlet det er at inddele fag efter den økonomiske status, som kandidaterne efterfølgende opnår i form af den gennemsnitlige livsindkomst. Al ligevel er det det, der er på vej på landets største universitet. Uddannelser, der producerer kandidater med en høj livsindkomst, skal styrkes, dem med en lav skal reduceres. Arkæologer er ikke blandt de bedst lønnede akademikere, og litterater og poeter ej heller. Men de er uundværlige. <<

Sidste frist for debatindlæg til nr. 18 er mandag den 1. november kl. 10. Debatindlæg sendes til magisterbladet@dm.dk. Indlæg må maksimalt være på 3.000 tegn inklusive mellemrum. Er et debatindlæg for langt, vil det blive forkortet af redaktionen. Længere indlæg i form af kommentarer eller kronikker bringes efter aftale med redaktøren.

ÉN URETFÆRDIGHED ERSTATTES AF EN ANDEN

Med en fuldstændig uigennemskuelig og på ingen måde underbygget påstand om, at unge medlemsgrupper af MP Pension behandles unfair i spørgsmål om udbetaling af gruppeforsikringssummen ved død, forsøges der nu at få rettet op på forholdene ved at indføre en ny uretfærdighed over for en anden gruppe medlemmer, dvs. aldersgruppen mellem 60 og 66. Med et pennestrøg reduceres deres gruppeforsikringssum med 53 %, dvs. det udbetalte beløb i tilfælde af død nedjusteres fra 430.000 kr. til 200.000 kr. Dette er meddelt MP's medlemmer i aldersgruppen 60 til 66 ved brev af den 23. september 2010.

Som sagt begrundes forringelserne med, at der ønskes mere "fairness" mellem de forskellige grupper. Det er vanskeligt at se, at man moralsk kan etablere mere "fairness" over for én gruppe ved at være unfair over for en anden. Brugen af "fairness" i en sådan sammenhæng leder tankerne hen på det af George Orwell lancerede begreb "newspeak".

Aldersmæssigt har gruppeforsikringen hidtil været inddelt i fire aldersgrupper, hvor den ældste gruppe omfattede de 55 til 66-årige. Det er den ældste halvdel af denne gruppe (dvs. personer mellem 60 og 66 år), der bliver udsat for størstedelen af overgrebet. For aldersgruppen 55 år til 59 år sættes gruppeforsikringssummen "kun" ned med 30.000 kr. til 400.000 kr. Hvor i alverden er logikken – for ikke at spørge om retfærdigheden – i dette? Det er det rene hul i hovedet, det er usmageligt og helt og aldeles unfair over for medlemmer over 60 år, at de næsten udelukkende skal bære nedskæringerne for den gruppe, som de hidtil har været en del af. Hvordan kan det forklares, at en ægtefælle efter et afdødt medlem på 60 år pludselig kun skal modtage halvdelen af det beløb, som ægtefællen efter et afdødt medlem på 59 år modtager?

Aldersgruppen 60 til 66 år repræsenterer de medlemmer, som i længst tid har indbetalt til den fælles forsikring, og de skal nu, hvor de har nået en alder, hvor sandsynligheden er størst for, at forsikringen kan komme til udbetaling, ydmyges på det skammeligste.

Jeg vil på det kraftigste opfordre til, at brevet til de berørte medlemmer kaldes tilbage, og at MP Pensions bestyrelse går i tænkeboks med henblik på at udarbejde et forslag, der er fair for *alle* pensionskassens medlemsgrupper.

Jette Fredensborg medlem af DM og MP

SVAR

Kære Jette Fredensborg

Den etårige gruppeforsikring består af tre elementer: en dødsfaldssum, en invalidesum og en sum ved visse kritiske sygdom-

me. Fra 1. januar 2011 bliver dødsfaldssummen forbedret for alle under 55 år og forringet for alle over 55 år, invalidesummens varighed forlænges fra 47 år til 60 år, og summen ved visse kritiske sygdomme er uændret. Der er desuden indført et princip om, at man skal indbetale til sin pensionsordning for at være dækket af gruppeforsikringen.

Vi har i pensionskassens bestyrelse besluttet at ændre gruppeforsikringen efter indstilling fra den ansvarshavende aktuar. Han har foretaget nogle beregninger og redegjort for, at det er nødvendigt at lave ændringer i gruppeforsikringen for at sikre en mere rimelig økonomisk balance mellem aldersgrupperne under og over 55 år.

Tidligere var de nuværende regler rimelige, og gruppeforsikringen hvilede i sig selv: Nye medlemmer var som regel i 20'erne og betalte til gruppeforsikringen i mange år, til de selv kunne få gavn af dækningerne. Set over et livsforløb betalte unge medlemmer derfor ikke for meget før i tiden. Men to forhold har skævvredet retfærdigheden:

For det første optager vi i dag medlemmer i 40'erne og 50'erne, som kan få gavn af dækningerne, selv om de ikke har været med til at bidrage til fællesskabet i 20'erne og 30'erne. Prisen for den underfinansiering betaler yngre medlemmer i dag. For det andet skifter medlemmer i 20'erne og 30'erne oftere job og dermed pensionsleverandør, fx en obligatorisk firmapension i et kommercielt pensionselskab. De betaler alt for meget til fællesskabet uden at få gavn af den aldersmæssige udligning i gruppeforsikringen.

Det er rigtigt, at en stor del af de medlemmer over 60 år, som nu oplever en forringelse af deres gruppeforsikring, har betalt til den i mange år. Derfor har de fået tilbud om at købe en tillægsforsikring direkte gennem Forenede Gruppeliv. Den er ganske vist dyrere end den nuværende, men forsikringen kan tegnes til kostpris uden at afgive helbredsoplysninger. Hvis forsikringen giver overskud et år, vil dette overskud blive brugt til at nedsætte prisen året efter.

Det er vores pligt at beskytte fællesskabet, og den nuværende uretfærdige omfordeling mellem generationer kan vi kun rette op på ved at gennemføre de varslede ændringer. Finanstilsynet har anmodet os om en redegørelse, og når den foreligger, bliver den offentliggjort på vores hjemmeside. Herefter afventer vi Finanstilsynets afgørelse i sagen.

Sigrid Jørgensen, formand for MP Pension

Debatten fortsætter på næste side

FLERE LUNKNE HÆNDER

Ove Dahls indlæg "Varme og kolde Teorier" (Magisterbladet nr. 16/2010) har mange tråde, jeg kunne følge. Især noterer jeg mig dog, at Ove Dahl på baggrund af 15 års erfaring beskriver de kolde hænder indtog på sit felt som teorifiksering, der i bedste fald er tomme ord uden egentlig betydning for hverdagen, og i værste fald resulterer i nedbrudte medarbejdere.

Som en af de kolde hænder oplever jeg dog denne udvikling noget anderledes.

Mange steder er der brug for udvikling, og et brud med "sådan gør vi, for sådan har vi altid gjort".

Og denne opgave kan kolde hænder være med til løfte.

Den mest frugtbare læring opstår selvfølgelig i samspejlet mellem teori og praksis. Dette betyder, at praksis skal inddrages i undervisning, men det betyder også, at praksis skal kunne kigges på, undersøges, nuanceres, diskuteres og kvalificeres. Dette betyder ikke, at man kunstigt puster teori ind i et fag, men at man udfolder den teori, der allerede er indeholdt i et fag.

Fra mit perspektiv får man bedre varme hænder, hvis man også har nogle kolde. Så giv mig flere lunkne hænder tak.

Viktor Harder

VALGBEKENDTGØRELSEN TIL REVISION

Det blev heldigvis et nemt valg til Hovedbestyrelsen. Særinteresser er afbalanceret repræsenteret ved sektorerne reserverede pladser, så der var kun en enkelt liste, der ikke promoverede nogle medlemmer frem for andre.

Hensigten med det direkte valg til ni af Hovedbestyrelsens pladser er at vælge kompetente medlemmer individuelt, men det står valgbekendtgørelsen i vejen for ved at indføre listevalg frem for direkte personlige valg.

Konsekvensen bliver en hovedbestyrelse bestående af særinteresser, der i bedste fald skal finde kompromiser.

Jeg ønsker mig en hovedbestyrelse, som kan bruge energien på at forhandle med omverdenen frem for med sig selv, og jeg opfordrer til, at man tager valgbekendtgørelsen op til revision i den kommende periode.

Thomas Maarup

FAGFORENINGSLISTEN IMOD BETALINGSUDDANNELSER

Uddannelser i verdensklasse! Sådan har parolen lydt de senere år. Indtil videre har vejen til at realisere de luftige ambitioner væ-

ret brolagt med ufinansierede universitetsfusioner, hvor øgede administrationsudgifter og eskalerende lederlønnings er det mest iøjnefaldende resultat af de initiativer, som regeringen har iværksat. Alt imens der via løbende "prikkerunder" er blevet skåret i omfanget af de videnskabelige medarbejdere, som rettelig burde, men i mindre og mindre grad forestår undervisningen og vejledningen af de studerende. Det er sket, samtidig med at flere studerende end nogensinde før er blevet optaget på universiteterne, hvor de er blevet budt velkomne af rektorer, som offentligt har givet udtryk for "behovet" for at kunne afkræve dem brugerbetaling på kandidatniveauet. I Fagforeningslisten har vi i årevis arbejdet for en fastholdelse af gratisprincippet på danske universiteter. Det arbejde vil vi intensivere i de kommende år, for blandt universitetsledelserne er det ikke længere normen, at uddannelse henregnes blandt de ydelser, som skal finansieres over skatten. Ifølge rektorerne er det åbenbart de studerende, som skal finansiere de luftige ambitioner. Men lykkes det, vil det ske uden støtte fra Fagforeningslisten.

Charlotte Palludan, Fagforeningslisten

BEDRE LØN OG HØJERE TILLÆG

DM er med rette stolt af foreningens medlemsdemokrati og flade organisation. Ja, DM er en fagforening, hvor det enkelte medlem har reel mulighed for at blive hørt og gøre sin indflydelse gældende. Men det kræver omvendt, at medlemmerne forstår at udnytte deres muligheder. I øjeblikket er der valg til DM's hovedbestyrelse, og hvis du ikke har gjort det endnu, vil jeg godt opfordre dig til at gøre din indflydelse gældende ved at stemme på en af DM Natur & Kulturs kandidater, inden valget slutter på mandag den 25. oktober kl. 10.

Som bekendt er der ikke ret meget, der kommer af sig selv, og lokale løntillæg gør i hvert fald slet ikke. I DM Natur & Kultur lægger vi stor vægt på at udruste tillidsrepræsentanterne bedst muligt til de lokale lønforhandlinger. Vi ved godt, at det er hårdt arbejde at få rimelige lokale løntillæg forhandlet hjem, selvom det burde være en naturlig del af Ny Løn – sådan er den praktiske erfaring desværre alt for ofte. Derfor har tillidsrepræsentanterne brug for al mulig hjælp fra DM: pålidelige lønstatistikker, viden om, hvordan forhåndsaftaler udformes, og hvordan man når frem til enighed om dem med arbejdsgiverne, kurser i forhandlingsteknik, erfaringsudveksling og en række andre og helt konkrete redskaber, som er forudsætningen for at skabe resultater i hverdagen.

Hvis du stemmer på DM Natur & Kultur, vil vi gøre vores til, at dit kontingent bliver brugt lige netop der, hvor det gør størst gavn. Det gælder trods alt din løn og dit arbejdsliv!

Lars Trap-Jensen, ordbogsredaktør, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, medlem af sektorbestyrelsen for Forskning og Formidling samt kandidat for DM Natur & Kultur

DM – EN VEN I NØDEN

Hmm... hvorfor er det nu så egentlig, at jeg er medlem af DM?, når jeg tænker efter?

Ja, ud over at DM helt konkret sørger for at forhandle min løn og mere generelt sikrer, at jeg har nogle arbejdsvilkår, der ikke får mit liv til at løbe helt løbsk, så er DM mit bagland. Dé, hvor jeg kan henvende mig i tider med nød. Blandt andet for nylig, hvor mit job kom i fare – det optrådte på en uheldig plads i kommunens sparekatalog i forbindelse med de kommunale budgetforhandlinger. Jeg oplevede det ikke bare som truslen om at miste mit job – jeg følte, at min faglige identitet var alvorligt truet. Jeg spekulerede ikke kun over fremtiden, for det kom igen og igen i fokus, hvordan mit faglige jeg ser ud. Jeg kunne blive nødt til at skifte spor, og hvordan skulle jeg definere mig selv, hvis jeg ikke kunne blive ved med at arbejde i den faglighed, hvor jeg mener, at jeg har min styrke, og hvor jeg mener, at min indsats virkelig batter noget? Den omdefinering var og er noget af et uhåndterligt projekt.

Heldigvis drev faren over i denne omgang, men undervejs tænkte jeg på DM, ikke som frelser, men som klippen i de oprørte vande, hvor jeg kunne finde ro og råd til at komme videre, både med udvikling af egne kompetencer og inspiration til min videre færd med forhåbentlig fast hånd i den faglighed, der er min. Da jeg for alvor begyndte at reflektere over min faglige identitet, stod DM bag mig som stedet, hvor jeg kan holde fast, og hvor der bliver holdt fast i mig med den akademiske faglighed, jeg står for.

Selvfølgelig er den primære opgave for DM at arbejde med løn- og ansættelsesvilkår, som den er det for enhver seriøs fagforening. Og DM gør det, fordi DM kan. Men DM samler også sammen på os, der ligner hinanden – og sammen er vi stærke. Fagligheden er det, der bringer os sammen og indrammer os i

fællesskabet. Indenfor i det fællesskab læner jeg mig op ad dem, der ligner mig allermest, dem, der varetager mine interesser allerbedst – og det er DM Natur & Kultur.

Så derfor – stem til hovedbestyrelsesvalget! Så I får præcis det DM, I gerne vil have, ikke bare i en krisesituation, men i jeres faglige hverdag. Der er brug for input til den linje, DM skal lægge, både med løn, ansættelsesvilkår, arbejdsmiljø – og fagligheden, kernen i vores fælles identitet. DM Natur & Kultur vil sikre, at vores faglighed ikke bliver udhulet og devalueret, både ansættelsesmæssigt, lønmæssigt og indholdsmæssigt. DM Natur & Kultur værner om fagligheden – STEM, så DM Natur & Kultur får et godt grundlag at fortsætte det gode arbejde i Hovedbestyrelsen på!

Birgitte Thomsen, cand.mag. i historie og etnografi, Lokalhistorisk Arkiv for Gl.-Tønder Kommune

PSSSST – HAR DU HUSKET AT STEMME?

Husk at stemme til DM's hovedbestyrelsesvalg inden den 25. oktober 2010, og få indflydelse på, hvordan dit DM skal se ud fremover!

Vælger du at sætte dit kryds ved de Privatansattes Liste, signalerer du, at du blandt andet interesserer dig for:

- at DM bliver meget mere synlig i medierne og over for dig som medlem
- en styrkelse af de faglige netværk i DM
- en forbedring af overenskomster
- mere fokus på psykisk arbejdsmiljø

Tak for din deltagelse!

Kitt Johansen, medlem af DM Privats sektorbestyrelse

LÆRING • LEDELSE • COACHING

- Master i Læreprocesser
- Master i Ledelses- og Organisationspsykologi
- Master i Organisatorisk Coaching

Undervisningsformen er it-baseret fjernundervisning i kombination med seminarer.

Nye hold starter 1. februar 2011

Ansøgningsfrist 1. december 2010

SÆT SKUB I
KARRIEREN MED EN
MASTERUDDANNELSE
FRA AALBORG
UNIVERSITET

AALBORG UNIVERSITET
Institut for Uddannelse, Læring og Filosofi

Tlf. 9940 9420 · evu@aau.dk · www.evu.aau.dk

I serien DET' MIT JOB tegner vi et portræt af et DM-medlem, der har et job – eller måske lige har fået et – som han/hun gerne vil fortælle om. Hvad er et godt job? Og hvorfor? Hvilke planer har man med sin karriere? Hvilke muligheder er der for faglig og personlig udvikling? Hvad vejer tungest i valg af job og karriere?

Måske kan det inspirere andre til at gå nye veje, hvad angår job og karriere, og til at reflektere over uprøvede muligheder.

Send en mail til magisterbladet@dm.dk med en kort omtale af dig selv, din uddannelse og dit job.

MICHAEL THING, 52 ÅR

Process facilitator på projekt Next Generation, Copenhagen Business School

Du er blevet ansat på et EU-finansieret projekt i entreprenørskab. Hvad går det mere præcist ud på?

Jeg skal hjælpe et antal undervisere fra tre uddannelsesinstitutioner – CBS, DTU og Københavns Universitet – med at få flere praksiselementer i entreprenørskab ind i deres undervisning. Over tre år skal jeg coache og undervise 18 lærere på de tre uddannelser. Målet er, at studierne skal være med til at give fremtidige studerende nogle flere værktøjer inden for iværksætteri, så de forhåbentlig får mere lyst til at starte for sig selv eller får en mere innovativ tilgang til de job, de får.

På hvilke områder mener du, der er behov for at styrke fremtidens iværksættere?

Dels er der behov for at støtte innovationen og kreativiteten: Hvordan får vi overhovedet de gode idéer? Dels er der et behov for at hjælpe de unge videre fra idé til handling. Give dem en større forståelse for, hvordan de fremmer deres gode

idéer. Jeg kender fx selv et par forskere, der har gjort en genial opfindelse, hvorefter de har sat sig tilbage i stolen og undret sig over, at pengene ikke bare begynder at rulle ind af sig selv.

Hvad er din baggrund for nu at skulle virke som coach og underviser i entreprenørskab?

Min baggrund er learningbydoing. Sammen med to andre startede jeg for 22 år siden en forretning og et skirejsebureau i en kælderbutik på Nørrebro. Vi var alle inkarnerede skiinstruktører og havde fået den idé at sælge skiture til Frankrig med skiundervisning på dansk samt lave en butik, hvor vi solgte brugt skiudstyr. I starten var det en hobbyvirksomhed, men vi havde ramt lige ned i et stort behov, så efter fire år havde vi alle sagt vores job op for at arbejde på mere end fuld tid med virksomheden, Pist'ase ski. På få år voksede vi ud af vores beskedne kælderbutik, fik 80 mennesker ansat og opnåede en årlig omsætning på 45 millioner kroner.

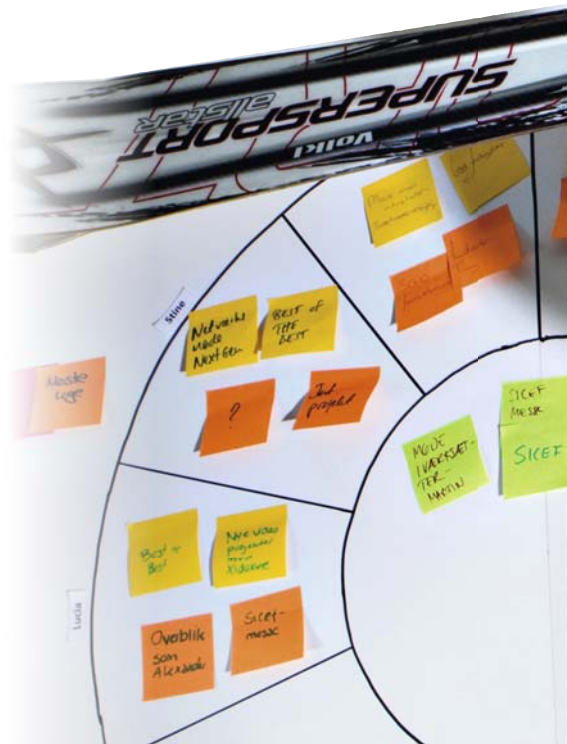
Hvorfor har du taget springet fra direktør med fod under eget skrivebord til et job som underviser og facilitator?

19 år er lang tid, når man arbejder meget. Vi solgte vores virksomhed på et godt tidspunkt, hvor jeg trængte til forandring, og så har jeg altid haft meget lyst til at undervise og coache.

Hvad er det vigtigste, du selv har lært som iværksætter?

Bl.a. det, som med lidt af en flokskel hedder at netværke. Hvis du er biolog, er det vigtigt at alliere sig med folk, der har forstand på forretning eller måske jura. Det er afgørende, at man understøtter sin virksomhed med de kompetencer og den viden, man ikke selv har. Vi har alle en tilbøjelighed til at omgive os med akademikere, hvis vi selv er akademikere, eller kulturradikale, hvis vi holdningsmæssigt hører til der.

“Der er i dag en bredere forståelse for, at det er iværksætteri, vi skal leve af i fremtiden”.

KARRIERE:

Maj 2010: Ansat på Next Generation, et EU-projekt til fremme af iværkskab på CBS, DTU og KU
 1992-2010: Direktør i egen virksomhed, Pist'ase ski
 1985-1992: Lektor på timebasis på Institut for Idræt ved Københavns Universitet

UDDANNELSE:

1988: Cand.mag. i historie og idræt fra Københavns Universitet

Nogle udefra skal stille spørgsmål og byde ind med andre vinkler. Man skal gå til venner, bekendte og deres forældre og opbygge et net af rådgivere. Og man skal turde få afslag og lide nederlag en gang imellem.

Nogle af de udfordringer, du nævner, bliver også i andre sammenhænge fremhævet som særligt danske bånd for iværksætter. Er du enig i, at vi har en udfordring i at fremme foretagsomheden og det private initiativ?

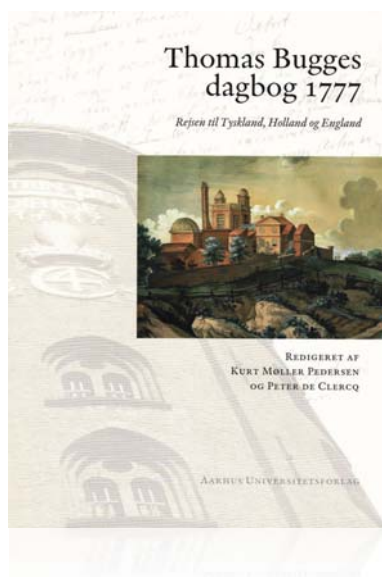
Iværksættere kommer som oftest selv fra iværksætterfamilier, så ja, det er meget kulturelt bestemt. Det er også bl.a. derfor, at EU støtter projekt Next Generation, som vi er en del af, med i alt 36

millioner kroner. Da jeg i sin tid startede min egen virksomhed, blev jeg mødt med en del rynkede næser i omgangskredsen, og jeg havde heller ingen i familien, jeg kunne støtte mig til. De fleste akademikere har fortsat som udgangspunkt en forestilling om, at de skal ansættes i det offentlige – måske på et universitet – hvor også pensionen er sikret. Efter at jeg er startet i mit nuværende job, har jeg mødt 130 studieledere på de tre højere læreanstalter, jeg arbejder for, og jeg synes, der er taget flere skridt i

den rigtige retning. Der er i dag en bredere forståelse for, at det er iværksætter, vi skal leve af i fremtiden. Og at det ikke kun handler om kroner og øre at være virksomhedsejer og iværksætter, men at man samtidig godt kan være et både nyttigt og ordentligt menneske. <<

“Det mest interessante ved Bugges dagbog, det som gør den til en så værdifuld kilde for historikere, er hans omtaler af kontakter med de lærde samfund i England og Holland og hans besøg på de videnskabelige arbejdspladser”.

VIDENSKABSHISTORIE

Thomas Bugges dagbog 1777. Rejsen til Tyskland, Holland og England

Peter de Clercq og Kurt Møller Pedersen (red.) Aarhus Universitetsforlag, 2010, 220 sider, 298 kr.

Astronomen Thomas Bugge (1740-1815) blev udnævnt til professor i matematik og astronomi ved Københavns Universitet i 1777. Han så det som en vigtig opgave at modernisere observatoriet på toppen af Rundetårn, og derfor foretog han en studietur gennem Tyskland og Holland til England for ved selvsyn at sætte sig ind i, hvordan man der studerede astronomi og byggede instrumenter. Han førte dagbog under hele sin rejse.

HISTORIE

Videnssamfundet i det 12. og 13. århundrede

David Bloch og Sten Ebbesen Det Kongelige Danske Videnskabskabernes Selskab, 2010, 179 sider, 375 kr.

Der skete i middelalderen en videnskabspllosion, som tåler sammenligning med nutidens. Bogen viser, hvordan man udviklede et velfungerende system til at formidle den ny viden og overvejer, om vi i dag kan lære noget af det.

ANTROPOLOGI

An Anthropology of Absence. Materializations of Transcendence and Loss

Mikkel Bille, Frida Hastrup og Tim Flohr Sørensen (Eds.) Springer, 2010, 221 sider, 89,95

In studying material culture, anthropologists and archaeologists use physical objects to help understand the less tangible aspects of cultures, such as societal structure, rituals, and values. What happens when these objects are

destroyed, missing, have never materialized, or in other ways are absent? Through detailed investigations in twelve international contributions, the volume reveals that the absence of objects can be just as telling as their presence.

FILOSOFI

Kvantefilosofi ved erkendelsens grænser?

Jan Faye Aarhus Universitetsforlag, 2010, 169 sider, 198 kr.

Hvad fortæller videnskabelige teorier os om verden ud over, hvad vi kan observere? Dette filosofiske spørgsmål er særdeles påtrængende i lyset af kvantemekanikken. Og dets besvarelse er grundlaget for kvantefilosofien. Vanskelighederne med at forstå kvantemekanikken har affødt mange, meget forskellige udlægninger. Bogen redegør for første gang på dansk for disse mangfoldige fortolkninger, sætter dem ind i deres historiske fremkomst og forholder sig kritisk til dem.

LITTERATUR

Stedsans

Dan Ringgaard Aarhus Universitetsforlag, 2010, 300 sider, 298 kr.

Jeg havde lyst til at skrive en uopdragen bog: hverken en nyttig guide til litteraturen eller en regelret videnskabelig afhandling. Men en bog som

var en frigørelse fra alt, hvad jeg hidtil havde skrevet. Det blev til “Stedssans” – en bog som begyndte med mig selv og mit emne: steder.

RELIGION

Det hellige rum. Religion og kult i den græsk-romerske Nærorient

Birgitte Bøgh, Vinnie Nørskov og Rubina Raja (red.) Aarhus Universitetsforlag, 2010, 165 sider, 148 kr.

Bogen handler om religion og helligsteder i den græsk-romerske tid i Nærorienten, og det vil sige en periode fra det 4. årh. f.Kr. til det 7. årh. e.Kr. Bogens 10 kapitler kommer vidt omkring både templer, materiel kultur, græsk-romersk religion, tidlig kristendom og islam. Den udkommer i anledning af åbningen af Antikmuseet i Århus’ udstilling “Det hellige rum”, som kan ses fra den 26. august til den 12. december 2010.

SAMFUND

Kultur og etnicitet på arbejde. Professionelt arbejde i det flerkulturelle samfund

Barbara Day og Jette Steensen (red.) Via Systime, 2010, 296 sider, 297,50 kr.

Gennem temaerne etnicitet, etnisk udvikling, kultur, multikulturalitet og racisme behandler bogen emnet interkul-

turel kompetence fra såvel et teoretisk som et praktisk perspektiv. Teoriene giver dermed et indblik i en lang række praktiske felter såsom socialt arbejde, skole-hjemsamarbejde, demokratisk udvikling, integration og uddannelse.

PÆDAGOGIK

Læring med levende billeder

Hans-Christian Christiansen og Gitte Rose m.fl. (red.) Samfundslitteratur, 2010, 235 sider, 248 kr.

Vores erfaringer og videns-tilegnelse skabes i dag i stadig højere grad gennem levende billeder på forskellige teknologiske platforme, og brugen af fx film, tv og computerspil i undervisningen imødekommer børn og unges kultur, erfaringer og kompetencer. Bogen præsenterer en række forskellige tilgange og teorier til arbejdet med levende billeder i undervisningen.

NYT JOB? DM er din rådgiver, når du skal forhandle løn i dit næste job

En lønforhandling er ikke bare en lønforhandling. DM har udarbejdet praktiske tjeklister og fagrelevante lønstatistikker, der ruster dig til lønforhandlingen, uanset om du skal arbejde i det private og selv forhandle løn eller i det offentlige, hvor det typisk er tillidsrepræsentanten, der forhandler for dig.

Og husk: Sig aldrig dit gamle job op, før du har en kontrakt på dit nye. Læs mere på www.dm.dk/loen.

MA = MEDLEMSAKTIVITET

MEDLEMSNETVÆRK P.T.:
BIOSCIENCE, HR, KOMMUNIKATION,
ANTROPOLOGI,
TVÆRFAGLIGHED.

JOURNALISTIK FOR KOMMUNIKATIONSFOLK

INFORMATIONSMØDER

Master i journalistik

Master i journalistik kombinerer det bedste fra den journalistiske og den akademiske verden og giver dig en praktisk indføring i journalistiske arbejdsmetoder og genrer.

Uddannelsen giver dig blandt andet:

- Træning i journalistiske arbejdsmetoder og journalistisk formidling
- Indblik i det journalistiske nyhedsbegreb
- Kompetence til at foretage etiske valg og fravalg
- Kendskab til medielovgivningen
- Forståelse for mediernes rolle i samfundet

Uddannelsen er relevant for dig, hvis du allerede har erfaring inden for journalistik, kommunikation eller andre typer formidling, men gerne vil styrke din journalistiske faglighed.

■ København:

28. oktober hos
Politiken kl. 9-11

■ Odense:

28. oktober hos
Fynske Medier kl. 16-18

Uddannelsen foregår i Odense og København. Forløbet varer to år på deltid.

- Søg nu og senest 1. december 2010.
- Uddannelsen starter 4. februar 2011.

Kontakt os på tlf. 65 50 40 89,
e-mail: masterjournalistik@sam.sdu.dk eller
gå ind på www.sdu.dk/masterjournalistik

SYDDANSKUNIVERSITET.DK

SORTERET MAGASINPOST ID-nr. 41032:

Al henvendelse; DM, magisterbladet@dm.dk, Tlf: 38 15 66 00

DM - Dansk Magisterforening

STYRK DIT NETVÆRK

- mød andre DM'ere

dm.dk/netvaerk

Faglig inspiration i DM's netværk

Udover at være en arbejdsmarkedsforsikring er DM også et socialt fagfællesskab, hvor du kan blive fagligt inspireret og inspirere andre. I DM er der 38.000 faglige personer, og der er med garanti mange af dem, der har samme behov, interesser eller arbejdsfelt som dig.

Brug DM til at udvikle dit netværk. Deltag i efterårets netværksmøder og klik ind i DM's netværksforum, hvor du finder faglige fæller og fremtidige sparringspartnere.

Her er et udpluk af efterårets netværksmøder:

DM's Biotek- og Medicinalnetværk

"Next generation" DNA-sekventering og moderne mikrobiologi

Udviklingen går stærkt inden for DNA-sekventering. Nye metoder åbner for helt nye forskningsområder. Aftenen tegner et overblik over den nyeste udvikling og stiller skarpt på blandt andet mikrobielle infektioner og biofilmdannelse.

Tid og sted 27. oktober kl. 16-20 i København.

DM's IT- og Projektledelsesnetværk

IT-projektledelse anno 2010 - status på 10 års udvikling med agile metoder og SCRUM

Få et overblik over udviklingen inden for IT-projektledelse, og bliv klogere på agile udviklingsmetoder og SCRUM. Hvordan virker det i praksis, og hvilke resultater giver det?

Tid og sted 30. november kl. 16-20 i Århus.

DM's Kommunikationsnetværk

Kommunikationsmålinger - vejen til strategisk kommunikation

Kom og hør, hvordan måling af kommunikation bliver en lærende proces, hvor du udvikler dit kommunikationsarbejde og bliver bedre til at opnå strategiske mål?

Tid og sted 8. december kl. 16-20 i København.

Find flere i DM's kalender på dm.dk, hvor du også tilmelder dig.

Læs mere om dine muligheder på
www.dm.dk/netvaerk